SİİRT

56

Yüzölçümü: 11.003 km2.
Nüfusu: 450.000
İlçeleri: Batman, Baykan, Beşiri, Eruh, Kozluk, Kurtalan, Pervari, Sason, Şırnak, Şirvan.
Köy sayısı: 497.
Doktor sayısı: 41
Hastane yatak sayısı: 200
Okur-yazar oranı: % 75
Otomatik telefon kodu: Yok.

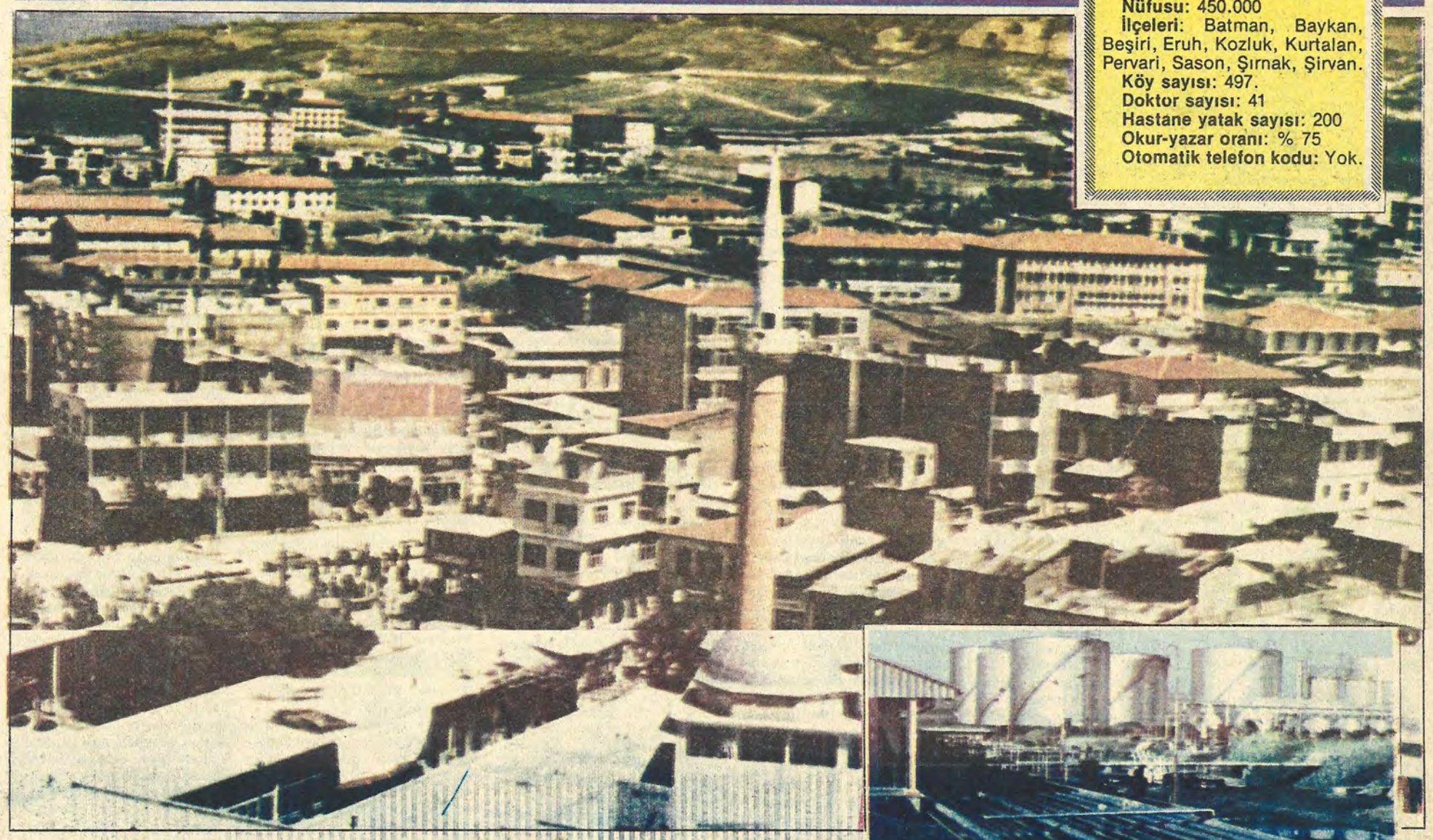

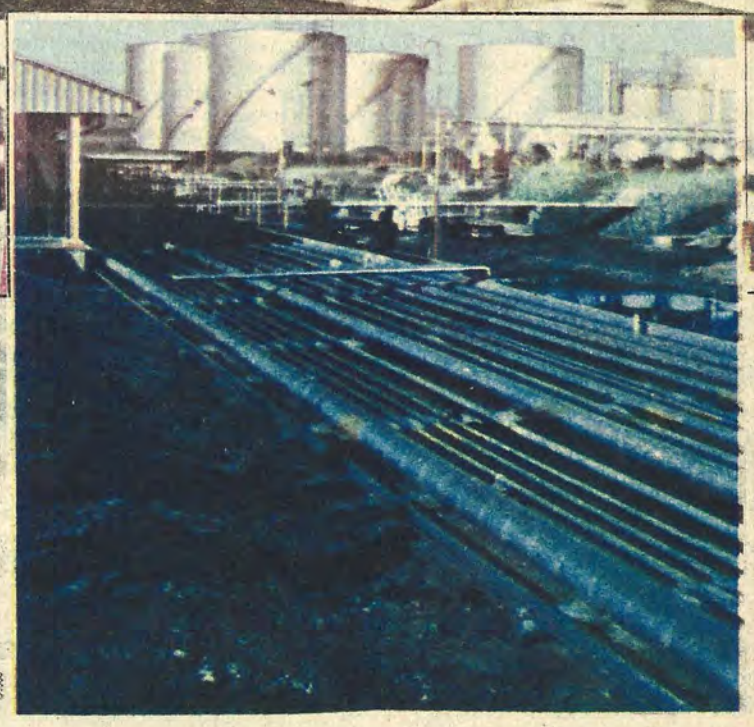

TÜRKİYE'NİN PETROL KUYUSU: SİİRT

CUMHUR KILIÇÇIOĞLU

Türkiye'nin **"petrol kuyusu"** olarak tanınan Siirt, yeraltı ve yerüstü kaynakları ile millî gelirimize büyük katkısı olan bir ilimizdir.

Türkiye'de petrolün bulunduğu ve ilk rafinerinin kurulduğu Siirt bugün, Türkiye'nin petrol üretiminin yüzde 90'ını karşılamaktadır. Raman, Garzan ve Şelmo'dan elde edilen bu petrolün yanı sıra Şırnak ilçesindeki "asfaltit" yatakları 27 ilin yakacak kömürünü sağlar. Şirvan ilçesinin zengin bakır yatakları, az yağlı ve besin değeri yüksek fıstığı ve ünü yurt dışına taşan battaniye ile köylerinde dokunan "Jirikan" kilimleri sayesinde il yalnızca kendi ekonomisine değil, ülke ekonomisine katkıda bulunmaktadır.

Petrolü, kömürü, fıstığı, battaniyesi ve kilimi ile kalkınan Siirt, Diyarbakır ile ulaşımını sağlayan Malabadi Köprüsü ile ün kazanmış, Kur'an-ı Kerim'in Hud Sûresi'nde de belirtildiği gibi bugün eteklerinde Şırnak ilçesinin yerleştiği Cudi Dağı ile Nuh'un efsanelerinden birini oluşturmuştur.

İbrahim Hakkı'nın el yazma eseri "Marifetname" ile Hazreti Süleyman'ın Saba Melikesi'ne armağan ettiği "güzellik hamamı" Hısta Kaplıcası ise ilin en önemli tarihî değerleri arasında yer alır.

Adı nereden geliyor

Burada ilk yerleşme merkezini kuran Sami kavmı kurdukları kente kısaca şehir anlamına gelen "Keert" adını vermişler, başka bir ad düşünmemişlerdi. İslâmiyetin ilk yıllarında bu yöre Müslüman Araplar tarafından alınmış buradaki Keert kentinin adını da kendi dillerine uyacak biçimde "Seerd" olarak değiştirilmişti. Türkler bu toprakları fethettiklerinde "Seerd" adını taşıyan kente "Siirt" dediler ve bu adla ölümsüzleşti.

iklimi

Denizden yüksekliği ortalama 880 metre olan Siirt'te kara iklimi en belirgin şekilde belli olur. Çok kurak ve sıcak bir yaz ve bol yağışlı bahar ve kış geçirilir. Temmuz ve ağustos aylarında 40 derece sıcaklık görülebilir. Yılın 140-150 günü tam güneşli 80-90 günü kapalı ve yağışlı geçer. Geri kalan günler parçalı bulutlu.

Nasıl Gidilir

Trenle gidebilmek için Kurtaran'da inmek buradan 37 km. kara yoluyla Siirt'e varmak gerekir. İstanbul'dan hergün bir posta ve Güney Ekspresi Kurtaran'a kadar gider. Kara yolu Diyarbakır üzerinden bütün ülke ile bağlantı kurulmasını sağlar.

Kentlerimizin tarihçesi bir kültür hizmeti olarak GARANTİ BANKASI'nca hazırlanmıştır

Sizlere hizmet vermekten mutluyuz

ANADOLU BANKASI
Hazine Bankası

Politik Kimliği

1950
Milletvekili genel seçimleri katılma oranı: %87.7

Partiler	Aldığı oy	%
DP	22.144	59.0
CHP	15.363	41.0

1954
Milletvekili genel seçimleri katılma oranı: %83.5

Partiler	Aldığı oy	%
CHP	14.583	26.2
DP	33.097	59.5
Bağımsızlar	2.653	14.3

1957
Milletvekili genel seçimleri katılma oranı: %77.9

Partiler	Aldığı oy	%
CHP	24.510	43.4
CMP	423	0.8
DP	27.954	49.5
HP	3.620	6.4

1961
Milletvekili genel seçimleri katılma oranı: %75.9

Partiler	Aldığı oy	%
CHP	33.576	47.7
YTP	35.879	51.0
Bağımsızlar	938	1.3

1965
Milletvekili genel seçimleri katılma oranı: %62.5

Partiler	Aldığı oy	%
AP	22.310	36.7
CHP	21.798	35.8
MP	1.192	2.0
TİP	1.190	2.0
YTP	8.995	14.1
Bağımsızlar	5.368	8.8

1969
Milletvekili genel seçimleri katılma oranı: %68.3

Partiler	Aldığı oy	%
AP	19.225	25.3
CHP	14.069	18.6
CGP	11.839	15.6
MP	407	0.5
TİP	911	1.2
YTP	18.363	24.2
Bağımsızlar	11.082	14.6

1973
Milletvekili genel seçimleri katılma oranı: %70.2

Partiler	Aldığı oy	%
AP	14.515	16.4
CHP	12.576	14.2
CGP	21.064	23.8
DP	9.715	11.0
MHP	499	0.6
MSP	8.349	9.5
Bağımsızlar	21.616	24.5

1977
Milletvekili genel seçimleri katılma oranı: %74.6

Partiler	Aldığı oy	%
AP	20.422	17.2
CHP	18.907	15.9
CGP	572	0.5
DP	454	0.4
MHP	709	0.6
MSP	26.074	22.0
Bağımsızlar	51.474	43.4

Siirt Anayasa halk oylaması sonuçları:

YIL: 1961

Kabul	Red
%92	%8

YIL: 1982

Kabul	Red
%88	%12

SIIRT VALISI: EROL AKDOĞAN

İlimiz, yurdumuzun Güneydoğusunda, Güneydoğu Toroslar'ın güney eteklerinde yer alan, ilk bakışta ve özellikle ilin sadece ismini bilenlerce düşünüldüğü gibi hiç de mahrumiyet yeri olmayan şirin bir ilimizdir.

Milattan önceki dönemlerde ve sonrasında çeşitli kesimlerin yerleşim yeri olarak seçtiği ilimiz 1071 Malazgirt Zaferi'nden sonra Selçuklu, Yavuz Sultan Selim'in Çaldıran Zaferi'nden sonra Osmanlı egemenliğine geçmiş, önceleri Diyarbakır eyaletine bağlı bir sancak iken bilahare Bitlis'e bağlanmış Cumhuriyet döneminde il olmuştur.

Örf ve âdetlerine sımsıkı bağlı zeki ve çalışkan insanların oluşturduğu nüfus yapısına sahip ilimiz topraklarının büyük bir kısmının dağlık ve engebeli olması, tarıma elverişli arazilerin dağılımındaki nisbetsizlik sonucu doğan işsizlik nedeniyle nüfusun bir kısmı büyük illerimize göç etmiş bulunmaktadır.

Bugün Merkez dahil 10 ilçe ve 497'si köy, 564'ü mezra olmak üzere 450.000 civarında insanın yaşadığı ilimizde işsizlik tüm çabalara karşın giderilebilmiş değildir.

İlimizde eğitim düzeyinin yüksek olduğu iddia edilemez ise de il merkezinde ve ilçelerimizde ilk ve orta eğitim kuruluşlarının her çeşidi mevcut olduğu gibi il merkezinde ve Batman ilçemizde birer adet yüksek okul mevcuttur.

Yerleşim birimlerinin çok ve dağınık nüfus kesafetinin yeterli olmaması nedeniyle ikokul yapılamayan yerlerdeki okuma çağındaki çocuklarımızın eğitilmesini sağlamak için halen birisi kısmen kız öğrencilerin devam ettiği olmak üzere 4 adet her birisi 520 öğrenci kapasiteli Temel Eğitim Yatılı Bölge Okulu mevcuttur. 1983 yılında hizmete girmesi beklenen Sason Temel Eğitim Yatılı Bölge Okulu ile birlikte bu sayı 5'e çıkmış olacaktır. Halen 3 köyümüzde Ortaokul mevcuttur. Atatürk'ün doğum yılı münasebetiyle başlatılmış bulunan okuma-yazma seferberliği hızla devam ettirilmekte ve büyük ilgi görmektedir.

Siirt'in ekonomik potansiyeli de yüksek olup ulusal ekonomi içerisinde özel bir yeri vardır. Siirt denince ilk akla gelen petroldür, Siirt battaniyesidir. İlimiz hudutları içerisindeki yataklardan günde 17.000 varil petrol üretilmekte, Batman rafinerisinde işlenerek halkımızın hizmetine sunulmaktadır.

Battaniyecilik ilimiz halkının eski bir uğraşısı olarak süregelmektedir. Daha önce aile işletmesi halinde yapılan bu iş Köyişleri ve Kooperatifler Bakanlığı'nın büyük desteği ile açılan kurslar sonucu yaygınlaştırılmaktadır.

İlimiz ekonomisi esasta hayvancılık ve tarıma dayalıdır. Yine Köyişleri ve Kooperatifler Bakanlığı'mızın desteği ile tarım ve hayvancılığı ileri götürmek için sulama ve gölet çalışmaları hız kazanmış ve büyük yararlar sağlanmıştır.

Son yıllarda Köyişleri ve Kooperatifler Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı'nca yürütülen bir proje Siirt için iyi bir gelecek vadetmektedir. Siirt fıstığı projesi olarak adlandırabileğimiz bu projenin tamamlanması halinde bugünkü fiyatlarla sadece fıstıktan Siirt'e girecek para 12 milyar liranın üzerinde olacaktır.

İlimizde Batman Petrol Rafinerisi'nin dışında sanayi Tesisi ve fabrika olarak fazla bir tesis yoktur. İl merkezinde bir yem fabrikası, bir süt fabrikası ve bir de meyan balı üretme fabrikası mevcuttur.

Kurtalan ilçemizde yapımı sürdürülen çimento fabrikasının 1983 yılı sonbaharında faaliyete geçmesi ile işsizlik sorununa bir ölçüde çözüm getirilmiş olacaktır.

İlimiz yeraltı maden kaynakları bakımından zengin bulunmaktadır. Şırnak ilçemizde mevcut asfaltit (kömür) yataklarından çıkarılan kömürlerle 27 ilin ısınma ihtiyacı karşılanmaktadır.

Ayrıca Şirvan ilçemizde mevcut bakır madeninin işletilmesi için yol yapımına başlanılmış, 1983 yılında yolun bitiminden sonra işletme tesislerin kurulmasına geçilmesi ve işletilmeye başlanması halinde 300'ü

memur, 1200'ü işçi olmak üzere 1500 kişilik yeni bir istihdam olanağı yaratılabileceği gibi ülke ekonomisine de büyük bir katkı sağlanmış olacaktır.

İlimizin iç turizm bakımından önemli bir yeri vardır. Özellikle yaz aylarında İl Özel İdaresi tarafından işletilmekte olan Hısta ve Sağlarca kaplıcalarına çevre il ve ilçelerden çok sayıda vatandaş gelerek şifa bulmakta, ayrıca Baykan ilçesinde bulunan Veysel Karani Ziyareti yurt dışı ve içinden gelen çok sayıda ziyaretçinin uğrak yeri olmaktadır. Bunlar dışında 18'inci yüzyıl başında il merkezine bağlı Aydınlar (Tillo) bucak merkezinde yaşamış bulunan Feylezof, Din ve Astronomi Bilgini İbrahim Hakkı Ziyareti de yabancı turistlerin dahi uğrak yeridir.

İlimiz şehirlerarası ulaşım bakımından iyi bir durumdadır. Ankara, İstanbul gibi büyük şehirlerimize direkt otobüs seferleri mevcut olduğu gibi, Diyarbakır'a yakın olması nedeniyle uçakla seyahat de mümkün olabilmektedir.

Gençlerin sportif faaliyetlere yönelmelerini sağlamak için Gençlik ve Spor Bakanlığı'nca il merkezinde kapalı yüzme havuzu ile kapalı spor salonu, Batman ilçemizde de kapalı spor salonu yaptırılmış, inşaatları bitmek üzere olup 1983 yılında hizmete sokulmalarına çalışılmaktadır.

İlimiz emniyet teşkilâtının hizmet binası ve lojman ihtiyacının karşılanması için il merkezinde Emniyet Sarayı, Kurtalan ve Batman ilçelerinde de emniyet amirlikleri binalarının yaptırılmasına başlanmış olup 1983 yılında hizmete girmeleri sağlanacak, ayrıca işyeri sıkıntısı çekilen il merkezinde il özel idaresince inşaatına başlanmış bulunan işhanının da hizmete girmesiyle bu sıkıntı kısmen giderilmiş olacaktır.

Özet olarak Siirt ilimiz her imkâna sahip, gelişme çabası içerisinde, en ufak hizmetin dahi yıllarca unutulamadığı, kendisine hizmet edene aşırı derecede vefa duygusuyla, devlet ve milletine saygı ve sevgi ile bağlı, en kötü günlerde devletten yana tavır koyabilen zeki ve çalışkan vatandaşlarımızın bulunduğu tabiatın her türlü nimetinden yararlanma olanağı olan güzel, şirin bir ilimizdir.

Yurdumuzu tanıtma çabasında olan Milliyet Gazetesi'ni bu tutumundan dolayı da ayrıca kutlarım ve devam etmelerini dilerim.

SIIRT BELEDİYE BAŞKANI: ÖZGEN GÖKALP

Tarihi M.Ö. 2000 yılına dayanan, 14. yüzyılda Osmanlı hâkimiyetine giren, Cumhuriyet döneminde il merkezi olup geniş caddeleri, bulvarları, parkları ve modern yapıları ile her geçen gün güzelleşen Siirt şehrinin nüfusu 1980 yılı sayımına göre 42.291 olup son beş yıl içinde nüfus artış oranı % 20, nüfus yoğunluğu ise 127 kişidir. Askeri birliklerin bulunması, yeni öğretim merkezleriyle resmi kuruluşların açılması ve bilhassa köyden kente göç nedeniyle son yıllarda süratle artan nüfus konut ve gecekondu sorununa yol açmıştır.

Bakanlıkların il merkezinde görevli personeli için yaptırdığı lojmanlar ile İmar ve İskan Bakanlığı'nca gecekondu önleme bölgesinde yaptırılan sosyal konutlar şehrin konut sıkıntısını kısmen giderebilmiştir. Aynı bakanlıkça 1983 yılı içinde 150 sosyal konutun daha yaptırılması için girişimde bulunulmuştur. 1970 yılından bu yana büyük bir gelişme dönemi geçiren şehrimizde, 1967 yılında tasdik gören imar planı dışında yeni yerleşim bölgeleri oluşmuştur. Gelişi güzel yerleştirmeyi önlemek için inkişaf sahalarını içine alacak ve düzenleyecek imar planımız ihale safhasına girmiştir. Ekonomik ve kültürel gelişmenin beraberinde getirdiği süratli şehirleşmenin yarattığı problemlerin başında alt yapı hizmetleri gelmektedir. Tüm zorluk ve imkânsızlıklara rağmen bu hizmetlerin sunulmasında büyük gelişme kaydedilmiştir. Elektrik ve kanalizasyon şebekelerini yenileme, ıslah ve yeni inkişaf sahalarına ulaştırma çalışmaları devam etmektedir.

Güneydoğu Toros dağlarının yamaçlarında kurulmuş bulunan Siirt ili yüksek dağlardan inen zengin akar sularla beslenmesine rağmen şehirde halkın sağlığını tehdit eden içme suyu sorununa çözüm yolları aranmaktadır. Şehir içme suyu Botan Vadisi'nden cebri sistemle 478 metre irtifadaki iki depoya pompalarla su basmak suretiyle temin edilmektedir. Şehrin su ihtiyacı günde 200 litre olmasına rağmen ancak 80 litre temin edilmekte ve semtlere gün aşırı su verilebilmektedir. Depolarla basılan su miktarının çoğaltılması için terfi merkeziyle isale hattındaki çalışmalar süratle sürdürülmektedir. Mevcut su şebekesinin ıslahı ve yeni yerleşim bölgelerine ulaştırılması işi 1983 yılında ele alınacaktır. Bu ara, terfi sisteminde karşılaşılan güçlükler, yüksek elektrik sarfiyatı ve pompa istasyonu ile keson kuyularının önümüzdeki yıllarda yapımı planlanan Ilısu Barajı sahası içinde kalacağı düşünülerek şehir su ihtiyacının 30 km. mesafede bulunan ve saniyede 400 litre su verebilecek Hesko kaynak suyundan cazibe suretiyle temin edilmesi gerektiği önerilerimiz arasındadır.

Yeni yerleşim bölgelerindeki imar yollarının düzenlenmesi ve ham yolların stabilizesi Belediye ve Y.S.E. imkanlarıyla ikmâl edilmiştir. Şehir içi asfalt ve parke yolların onarımı 1983 yılı içinde ele alınacaktır.

Şehrin otogar ve sanayii çarşısı gibi iki ana sorun üzerinde ciddiyetle durulmaktadır. Belediyemizin ilgili bakanlıklar ile mahalli resmi kuruluşların yardımı ve halkın ilgi ve desteği ile şehrin sorunlarını hallinde karşılaşılan engelleri aşarak, Siirt halkına layık olduğu hizmeti verebileceğine ve Siirt'in kısa zamanda modern ve tertemiz bir kent haline geleceğine inanıyorum.

ÖNEMLİ KİŞİLER

MAHMUT SOYDAN (1883 - 1936) - Harp Okulu mezunu. Atatürk 'ün yaveri, 1923 - 1936 arası Siirt milletvekili.

HACI AHMED HAMDİ BİLGİN (1809 - 1943) - Molla Abdürrezzakzâde Hacı İsmail Oğlu. Vergi başkâtibi. İlk TBMM Muş mebusu, İstiklâl Madalyası sahibi.

HAMDİ YILMAZ (1879 - 1938) - Hacı Hafızoğlu, Rüştiye okudu. Mahkeme zabıt kâtibi iken ilk TBMM'ye Genç mebusu olarak seçildi, İstiklâl Madalyası sahibi.

HALİL HULKİ AYDIN (1869 - 1940) - Medrese eğitimi gördü, Osmanlı Meclisi Mebusanı üyesi, Siirt Müftüsü, ilk TBMM'den 1940'a kadar milletvekili, İstiklâl Madalyası sahibi.

KADRİ OKTAY (1888 1956) - İlk TBMM Siirt mebusu, İstiklâl Madalyası sahibi, mahkeme başkâtibi.

NECMEDDİN BİLGİN (1875 - 1933) - İlk TBMM Siirt mebusu, İstiklâl Madalyası sahibi, Vilâyet Muhasebeî Hususiye Müdürü.

SALİH ATALAY (1873 - 1961) - İlk TBMM Siirt mebusu, İstiklâl Madalyası sahibi, medrese eğitimi gördü, memuriyette bulundu.

EĞİTİM

İLKÖĞRETİM:

Okul sayısı	491
Öğretmen sayısı	1704
Toplam öğrenci	53.473 (17.763'ü kız)

ORTA ÖĞRETİM:
Okul sayısı: 32
Öğretmen sayısı: 643
Öğrenci sayısı: 11.038 (1913'ü kız).

Siirt'in 10 ilçesinin tümünde lise, 4 köyünde ise ortaokul vardır. Merkez ilçe ve Batman'da Endüstri Meslek ile Kız Meslek Liseleri bulunmaktadır.

Merkez Marmara, Eruh, Şirvan ve Kozluk ilçelerinde 8 yıllık Temel Eğitim Yatılı Bölge okulları vardır.

YÜKSEK ÖĞRETİM:
Şehir merkezinde Dicle Üniversitesi'ne bağlı 800 öğrencinin okuduğu Eğitim Enstitüsü (EĞİTİM YÜKSEK OKULU) ile Batman ilçesinde MESLEK YÜKSEK OKULU halen eğitim yapmaktadır.

Siirt'te yeniden düzenlenen ve modern bir tiyatro salonu olan Halk Eğitim Merkezi ile, halk ve çocuk kütüphaneleri ile Millî Eğitim Yayınevi ve Eğitim Araçları Merkezi bulunmaktadır.

★ ★ ★

Siirt'te Tarım Bakanlığı'na bağlı "EV EKONOMİSİ ve ZİRAAT MESLEK OKULU ile Sağlık Bakanlığı'na bağlı SAĞLIK MESLEK LİSELERİ vardır ve her ikisinin de sadece kız öğrencileri bulunmaktadır.

Sağlık

Sağlık hizmeti veren kişi ve kurumların dağılımları şöyledir:

Uzman hekim	6	Kişi
Pratisyen hekim	35	"
Hemşire	110	"
Ebe	72	"
Hastane	1	
Yatak sayısı	200	
Sağlık ocağı	27	
Köy Sağlıkevi	68	

Protokol

Vali: Erol Akdoğan
Belediye Başkanı: Ozgen Gökalp
Cumhuriyet Savcısı: Vahap Güneş.
Vali Yardımcısı: Ruhi Paker
Emniyet Müdürü: Mustafa Hergüner.
Millî Eğitim Müdürü: Abdülkadir Çeliktuğ
Sağlık Müdürü: Zeynel Abıdin Aşan.

Vergi Rekortmenleri

Fahri Can	2.881.103. TL
Sabah Peker	2.627.863. TL
Naif Şendur	1.752.714. TL
Necat Aykut	1.669.994. TL
Fahri Değer	1.230.699. TL

Siirt Toros Dağlarının, güneydoğu uzantılarının güney yamaçlarına kurulmuştur. Botan, Kezer, Başur, Garzan, Batman Reşinan çayları bazen ayrı ayrı, bazen büyük kavisler çizerek birleşir ve Dicle Nehrine karışırlar.

Derin ve dar vadilerden, deli deli akan sular, ünlü mağaraları, Sasun'un Meşe ormanları, görkemli dağların arasına saklanmış uçurumlar ile şubat ayı içinde yeşermeye başlayan nergis çiçeklerinin büyülü görüntüleri Siirt'te adeta, güzeli ve güzel yaşamı simgeler.

Dağlarında, keklik, geyik, dağ keçisi, tavşan'ın yanı sıra vaşak, domuz, kurt ve tilki gibi yabanî hayvanlar da bulunur. Bıldırcın, tepeli çulluk, tahtalı güvercin, kulaklı orman baykuşu, kayakartalı, doğan, atmaca av hayvanları arasındadır.

Hısta, sağlarca, lif, bestemeremi, kaplıcaları şifa dağıtır. Hısta kaplıcası, tabiî özelliklerinin yanında, Hazreti Süleyman tarafından Saba Melikesi Belkıs'a armağan edilen bir güzellik ılıcası olduğu ve havuzun dibinde, Hazreti Süleyman'ın ayağının izi bulunduğu şeklindeki mitolojik Inanışılgi görmektedir.

Siirt'te Pederşahi aile sisteminin hâkim olduğu aileler, oldukça kalabalıktır. Gerek şehir ve gerekse kırsal kesimlerde halk genellikle dinî inançlara sıkı sıkıya bağlıdır.

Veysel Karanî Hazretleri, Şeyh Musa, Şeyh Ebülvefa, Şeyh-ül Türkî, Şeyh Halef, Şeyh-ül Horani, Şeyh İlyas ve Şeyh-ül Sibre, yörenin en belli başlı adak yerleri olarak bilinmektedir.

Şeyh Ebülvefa Hazretlerinin İstanbul'da "Vefa" semtine adını veren Vefa Hazretlerinin babası olduğu söylenmektedir. Başı ağrıyanlar türbeye mum diker dua ederler.

Yöredeki adak yerlerine, çeşitli hastalıkların yanı sıra, çocuk isteyen, çocuklarının erken yürümesini dileyen kimseler de gitmektedir.

OYUNLAR

Siirt yöresi oyunları ile ilgili olarak Niyazi Enginsu, Hacı Mahsun Aksu ve Siirt Lisesi Halk Oyunları topluluğunun araştırması şu şekildedir:

"Şeyhani, kızlar, şoro, kartal oyunu, şıro, dilo-dilo, vayvana, süleymaniye, kasap, simsime, mayroke, papore, garzani, ağır hava, dicle temirağa, ceylani, gelin götürme oyunu, roşkav" adlı oyunlar yörenin en belli başlı oyunları arasında yer almaktadır. Yörede; oyunlara davul, zurna, "mutrıp" denilen yerli çingenelerin kullandıkları dut ağacından yapılmış "kemençe" kullanılır. Zaman zaman kavel, def ve ıklığ çalındığı da görülür.

Yörede oyun sırasında "Salavat" getirilmesi gelenek halini almıştır. Düğünlerde görülen bu hareket, Peygamber Efendimizi namaza davet etmek anlamı taşır. Oyuncular hep birlikte:

"Mirge Miri
Ho, Hooooo
Selli Alen nebine (Peygamber)
Selli alen Muhammed"

şeklindeki dizeyi, okuduktan sonra kadınlar zılgıt çalar ve oyuna devam edilir.

Siirt'in temel oyunlarından biri "Govendi"dir. Bu oyunun bir diğer adı ise "Hırpani"dir.

Govendi oyunu hakkında şöyle bir açıklama yapılmaktadır: Bu oyun gelin karşılama halayıdır. Düğünlerin en temel ve başta gelen oyunudur. Yörede halay kelimesine karşılık "Govend" kelimesi kullanılır.

Oyunun oluşumu hakkında şöyle bir görüş ileri sürülmektedir: Gelin eve girdiğinde, ev için bu büyük bir olay nedeni olmaktadır. Bunu kutlamak için bütün aile halkı el ele tutuşarak içini döke döke omuzlarını silkerek ve ayaklarını yere vurarak sevincini belli eder. Bu arada "Tilili" denilen sevinç çığlıkları atılır. Halaydakiler parmakları iç içe girecek biçimde ve birbirine yapışık şekilde tutuşurlar. Erkek oyunlarında eller aşağıya sarkıtılır. Kadın oyunlarında ise, el dirsekten kırılarak göğüs hizasında tutulur. Erkek oyunlarında oyunun noktasında baştaki oyuncu oyundan ayrılarak, bir pusu tutacak şekilde gösterilerde bulunur.

Halay türündeki yöre oyunları genellikle sevgi saygı ve kahramanlık öykülerini simgeler. Oyunlarda doğanın etkisi büyüktür.

Bölgede yanlız def vurgularıyla oynanan halaylar da vardır. Köylerde alaca dizi ile, kentte ise kadın erkek ayrı ayrı oynanır. Kadın halayı diye bir ayrım yapılmamaktadır.

Yörede ayrıca "Samah"ı andıran oyunlar da görülmektedir. Siirt'te Kılıç-Kalkan oyunlarına rastlanmaktadır. Şir'an halayında topuklar üzerinde çömelinir, Siirt'in Dilo'su da çömelerek oynanmaktadır.

GİYSİLER

Darüşşafaka Lisesi Folklor Kolu öğrencilerinin hazırladıkları çalışmalarda yöre giysileri konusunda şöyle demektedirler:

Kadın giysileri: Başta, fes benzeri takke üzerine yazma-tülbent sarılı biçimde örtülüdür. Kefiye kullanana da rastlanabilinir. Bazı yörelerde, Sason ilçesinin dağ köylerinde baştan aşağıya beyaz entari giyerler. Bu entariler yandan yırtmaçlıdır. Eteğin ön kısmı kıvrılarak kuşağa sarılır. Böylece önlük görevini görür. Başlarında tepelik, üzerine pusu sarıldığı, kofisinde altınlar dizili bir fes ile de kullanılır.

Gövdede, iç gömleri "İç fistan vardır. Üzerinde, beli sıkı, öteki kısımları bol büzgülü fistan giyilir. Belde, püsküllü kuşak vardır. Fistanın alt kısmı farbalalı olur. Entari üzerine, boncuk ve pullarla süslü "yelek" giyilir. Altta şalvar vardır. Çoraplar işlemeli ve yündür. Ayaklarda çarık vardır. Kadınlar takı olarak altın ve gümüş gerdanlık takar.

Erkek giyimi: Siirt'in geleneksel erkek giyimi şal-şepik'tir. Şal, bol bir şalvar şepik ise bir nevi yakasız cekettir. Siirt'in Eruh, Şırnak, Pervari merkezleri ile Şırnak'taki el tezgahlarında tiftik ipliğinden dokunmuş kumaşlardan yapılır. Kumaşlar işlemelidir. Yeleğin altına gömlek giyilir. Kolları uzun ve bileğe sarılı gömleğin dilcik kısımları püsküllü ve sarkıktır. Buna "Celahü" denilir. Bol şalvara "şal", kol ağızları yırtmaçlı, yakasız cekete de "Şepik" denilir. Başta Abani, belde ise yün şal-kuşak üzerine "palaska" takılır. Ayağa çarık veya kundura içine işlemeli yün çorap giyilir.

Sason ve Kozluk ilçelerinin dağ köylerinde şal-şepik'e benzer bir giyim varsa da bunların kumaşı tiftik yerine yünden yapılmıştır.

EVLENME

Merkezde evlenme üç aşamada olur. Bu sırasıyla: Kız isteme, nişan ve nikâhtır. Mayıs ayının 13. günü başlayan ve "Şihir" adı verilen ilkbahar eğlencelerinde, düğün veya toplantılarda, kızı görüp beğenen erkek, ailesine açılır ve kız istemesi başlar. Anadolu'nun her yerinde olduğu gibi Siirt'te de kız hakkında soruşturma yapılır. Soyu, ahlâkı, yetenekleri, hastalığı olup olmadığı araştırılır. Soncu olumlu ise kız, kadınlardan kurulu bir heyet tarafından ailesinden istenir. Gece erkekler, gündüz kadınlar olmak üzere kız evine gidilerek "Söz kesimi" gerçekleştirilir. Buna "Temlin Yeyye" adı verilir.

Söz kesiminden sonra erkek tarafı, kız tarafından yüzük yapımı için ölçü ister, nişan günü, erkek tarafı gelin evine bir torba kesme şeker, iki kilo kahve ile yeteri kadar sigara ve kibrit gönderir.

Kız evine gelen konuklar, kadınlar ayrı, erkekler ayrı odalarda otururlar. Konuklara, kahve, ve şeker sunulur. İmam "Nişan Duası"nı üç defa okuyarak her defasında "Oğlumuz falana kızımız filanı veriyor musunuz?" diye sorar. Bu sırada kız tarafının en yaşlı erkeği "Evet verdik" anlamına gelmek üzere "Atayna" der. Bu söz üzerine damadın kardeşi, kardeşi yoksa yakınlarından biri derhal yerinden fırlayarak "Evet" diyen kimsenin ve hocanın elini öper. Bundan sonra hoca "Fatiha" okur. Törenin bitirildiği hemen kadınlara bildirilir ve eğlenceler başlar.

Nişan gününden bir hafta sonra perşembe gecesi erkeğe en yakın olanlar toplanarak gece kız evine giderler. Konuklar biraz istirahat ettikten sonra gelin kez yaş sırasına göre gelenlerin ellerini öper, onlar da geline çeşitli armağanlar verirler.

Nikâh için terzilerde ölçüler alınır. Çehizler tamamlanır. Resmî nikâh işlemi için kızın nüfus cüzdanı istedir. Resmî ve dinî nikâh kıyıldıktan sonra düğün başlar.

DÜĞÜN

Pazartesi günü düğün gününün başlangıcıdır. Erkek tarafının hazırladığı hamam takımı, ayakkabı, manto, çanta, gibi bütün eşyalar sandık içinde, bir hamalın sırtında kız evine taşınır. Kız evi, gelen misafirler için daha önce hazırlanan çeşitli yemekleri ikram eder. Kız evinde her iki taraftan toplanan kadınlar huzurunda tarafların çıkardığı çehiz eşyaları tek tek gösterilir. Her şeyin gösterilişinde bir alkış tufanı ortalığı kaplar. Bu sırada kız ailesinin, erkek tarafının yakınları ise hazırladığı "Sabahiye" denilen armağanlar da teşhir edilir. Bu eşyalar, gerdek gecesinin ertesi günü, cuma sabahı sahlerine dağıtılır.

Çarşamba günü kına gecesidir. Sabahleyin gelin, damat ailesinin yakınları ile hamama gider ve sevgi gösterileri arasında yıkanır. Damat tarafı mevsimine göre çeşitli meyveler gönderir. Geceleyin de kalabalık bir erkek topluluğu ile kız evine kına götürülür. Bu kınanın içine, damat tarafının malî durumuna göre bir miktar para da konulur. Aynı gece kadınlar, gelinin eline kına yakarlar. Gündüz de ayrıca dağıtılmak üzere gönderilen kına paketlenerek dost ve yakın akrabalara dağıtılır.

Özel yemekleri

BIRYAN: Kızgın fırınlarda pişirilen Biryanyaz aylarında yenen bir et yemeğidir. Kemiklerinden ayrılan et parçaları daha evvel alevi sönen yeraltı fırınlarında çengellerle uzatılıp fırın ağzı kapatılır. İki saat içinde pişen etler fırından çıkartılarak servis yapılır.

PERDE PİLAVI: Fes şeklindeki tencerelerde pişirilen perde pilav Siirt'in en gözde misafir yemeğidir. Önce yumurta, süt ve yağ ile yoğrularak hazırlanan hamur, özel tencereye yufka şeklinde sıvanır. Daha önce kızartılan keklik veya tavuk eti, et suyu ile hafifçe pişen pirinçle birlikte, çeşitli baharat ve badem içi ile bezenerek bu tencereye konur. Üzerine yine yumurtalı hamurla sıvandıktan sonra tencere kapağı örtülür. Bundan sonra bir müddet köz ateşin üzerinde döndürülerek pişirilir. Hazır hale gelen perde pilav yeneceği sırada kapağı çıkarılır. Tencerenin ters yüzü edilmesiyle tepside külah şeklinde duran nefis yemek, börek gibi kızarmış olan kabuğu kesilerek servisi yapılır.

SİİRT KÖFTESİ: Mahallî tabirle "Kitel" diye adlandırılan Siirt köftesi ince bulgurdan yapılır. Önce su ile yoğrulup hamur haline getirilen köftelik bulgurun içine yağlı et, pirinç, maydanoz, soğan ve bir miktar baharat konulduktan sonra bundan iri köfteler yapılarak, kaynar suda haşlanarak pişirilir. Bu ağır köfte yemeğinin yanına genellikle garnitür olarak ekşi sebzeli çorbalar veya bamya konur. Pirtike denilen ıspanak çorbası bunların başında yer alır. Ayrıca "Nube" denilen, çok acı ottan yapılan çorba da bu yemekle birlikte içilir.

AYRANLI YARMA: Kış mevsiminde yenen bu yemeğin diğer adı da "şişe-şirten"dir. Mahalle dibeklerinde dövülerek kabuğu çıkarılan buğday, değirmende övütülerek yarma haline getirildikten sonra bol suda, hamur haline gelinceye kadar pişirilir. Pişirilen bu yarma, derin tabaklar içinde ortası boş bırakılmak suretiyle yayılır. Yaz aylarında torbalarda süzülen topak haline getirilen ve kurutulan ayran, "incene" denilen dibi pürtüklü toprak tencerelerinde ılık suda elle sürtülerek eritilir. Sıvı haline getirilen ayranın içine bol miktarda kızartılmış yağ, nane ve kırmızı biber konularak yarma tabağının boş bırakılan kısmına dökülür. Böylece hazırlanan "Ayranlı Yarma" kıyıdan başlanarak yenilir.

RAYOŞU-METETİP: Yumurta, un yağ ile yoğrularak hazırlanan hamur, yufka şekline getirilir. Üzerine inaşta serpilir. Sonra kare halinde kesilip içine ceviziçi konur. Sigara böğreği gibi sarılıp, yağda kızartılır ve şekerli su ile yapılan şerbetin içine konur. Bu tatlı, Siirt'in en ünlü tatlıları arasındadır.

HUMBAR: Hamurdan yapılan bir çeşit pekmez tatlısıdır.

ÖZCAN TİCARET KOLL.ŞİR.
Muzaffer - Naif - Naci CANSABUNCU
Hükümet Caddesi No: 120 Siirt
● Uniroyal lastik, Pancar Motor ve bilumum yedekleri
● Krank taşlama- rektifiye - satıh taşlama pompa ayarı - rot balans
● Soğuk hava deposu - buz imâli
Tel: 1170 - 1309 - 1201 - 2179

DEĞER
SİİRT ÜRÜNLERİ SATIŞ MAĞAZASI
MUHDİ DEĞER
•SİİRT FISTIĞI •SİİRT PERVARI BALI
• SİİRT BITIM SABUNU
Not: (Ödemeli gönderilir)
Erdef Oteli karşısı. SİİRT
Telefon: Mağaza: 3334 - Ev: 1648

GURBETTEKİ SIIRTLILER
Memleket hasretini
SONSÖZ
gazetesi okuyarak gideriniz
Yıllık abonesi 2000.-TL'dır

TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRKBANK
"IKINCI ADRESINIZ"
Doğu Anadolu yaylasının güneyinde yer alan Siirt ilimiz, tarım ve hayvancılık yönünden önemli bir yurt köşesidir. Ayrıca halıcılık ve kilim dokumacılığı gibi el sanatlarında ileri durumdadır. Bölgenin en büyük zenginliği ise, bağrında bulundurduğu ve yurt ekonomisi bakımından çok önemli olan petrol kaynaklarıdır.
Bu ilimiz ve yöresine Türk Ticaret Bankası 1977 yılından beri bankacılık hizmetlerini en iyi şekilde gerçekleştirmenin gayreti içindedir.

Siirt İl Merkez Şubesi
Siirt
Siirt İli Şubesi
Batman
TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRKBANK
"IKINCI ADRESINIZ"

Kentin tarihi

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI Şunar

Siirt ilimizin sınırları içinde bulunan toprakların tarihi günümüzden 4.000 yıl öncesine kadar uzanmaktadır. Bu topraklarda tarihin, Samî'lerle başladığı görülür. Daha sonra Babillilerden Sasanîler'e kadar çeşitli kavimler gelip geçtiler, burada egemenlikler kurdular. Hazret-i Ömer zamanında İslâm Devleti'nin sınırları içine katılan bu topraklar Araplar arasında başgösteren iç kavgalar yüzünden Bizanslıların istilasına uğradı.

1071 yılındaki Malazgirt Zaferi ile Türk kendisine Anadolu'nun kapılarını açarken Siirt yöresi ilk fethedilen topraklar arasında yeraldı. Selçuklulardan sonra çeşitli Türk beylikleri bu yöreye egemen oldular. Bu arada Türk beylikleri arasında savaşlara da sahne oldu bu topraklar. 1514 yılında Yavuz Sultan Selim, Çaldıran Meydan Savaşı'ndan dönüşte bu toprakları da alarak Osmanlı İmparatorluğu'nun sınırları içine kattı. Osmanlı döneminde sancak merkezi olan Siirt, Cumhuriyetin ilanından sonra il haline getirildi.

ASAKIR CAMİİ: Çarşının içinde bulunuşundan ötürü "Çarşı Camii" diye de anılır. XIII. yüzyıldan kalma bir eser olup güzel bir mimarisi vardır.

CUMHURIYET CAMİİ: Asıl adı "Hudur-ül Ahdar" olan bu camiin ne zaman, kimin tarafından yaptırıldığı bilinmemektedir. Kent dışındaki tarihî eserlerin en eskisi olduğu muhakkaktır. Ceviz ağacından yapılma kapısı ağaç işçiliğinin nefis bir örneğidir. Cumhuriyetin ilanından sonra tamir gören camiin adı "Cumhuriyet Camii" olarak değiştirilmiştir.

KAVVAM HAMAMI: Selçuklu eseri olup XI. yüzyılda yapıldığı bilinmektedir. Güzel bir mimarisi vardır.

SOKUL-AYN ÇEŞMESİ: Selçuklu eseri olup XI. yüzyıldan kalmadır. Zarif taş işçiliği ile dikkati çekmektedir.

ULU CAMİ : Siirt il merkezinin en güzel camilerinden biridir. Selçuk Sultanı Mugiziddin Mahmut tarafından 1129 yılında yaptırılmıştır. Ceviz ağacından yapılmış olan ve Türk ağaç işçiliğinin bir şaheseri kabul edilen minberi Ankara'daki Etnografya Müzesi'ndedir.

Siirt'in çevresindeki tarihî eserler daha ziyade dinî yönden önem ve değer taşımaktadır. Bunlar çeşitli türbeler ve ziyaret yerleridir. Ve genellikle Siirt - Halep yolu üzerinde toplanmış bulunmaktadırlar. Bu ziyaretgâhların en önemlileri şunlardır:

ŞEYH MUSA TURBESİ: Eli ayağı tutmayan hastalar getirildiği ve şifa vereceğine inanılan türbedir. Halep yolu üzerindedir.

ŞEYH EBULVEFA TURBESİ: Siirt il merkesine giriş yolu üzerindedir. Müzmin başağrılarından şikâyetçi olanlara şifa verdiğine inanılır.

ŞEYH'ÜT-TÜRKİ TURBESİ: Bilhassa Hac yolcularının uğrak yeri olan önemli bir ziyaret yeridir.

ŞEYH HALEFİ TURBESİ: Yanındaki kuyunun suyunun sıtma hastalığına karşı şifa verdiğine inanılır.

ŞEYH HORONİ TURBESİ: Yanındaki suyla yıkananların kurdeşen illetinden kurtulacağı inancı hakimdir.

ŞEYH İLYAS TURBESİ: İl merkezinde, belediye binası, yanındadır. Yürümesi geciken çocukların ziyarete götürüldüğü makamdır.

ŞEYH-UL İBRE TURBESİ: İl merkezinin Doğan Mahallesi'ndedir. Buradaki kuyuya iğne atılıp türbeye kuru üzüm adamakla hırçın ve yaramaz çocukların uslanacağına inanılır.

Yurt içi ve yurt dışı bankacılık işlemlerinizde
Türkiye Garanti Bankası

Nerelerde kalınır

SİİRT

OTEL ERDEM: Tel.: 1081-1082
OTEL ÖZGEN: Tel.: 1139.

BATMAN:
KENT OTELİ: Cumhuriyet Cad. Tel.: 477. 28 oda, lokanta, kalorifer.
HOTEL AYDIN: Raman Cad.
SARAY OTELİ: Emniyet yanı.

İLÇELERİNİ TANIYALIM

MERKEZ

Cumhuriyet döneminde il olan Siirt'in merkez ilçe nüfusu 42.291'dir. 1950 yılına kadar duraklama gösteren merkez ilçe nüfusu düzenli bir artış göstermez. Yüzölçümü 357 kilometrekaredir.

BATMAN

Diyarbakır - Kurtalan demiryolu üzerinde kurulu Batman ilçesinin yüzölçümü 498 kilometrekaredir. Maden Tetkik Arama Enstitüsü tarafından 1938 yılında başlatılan petrol araştırmalarının olumlu sonuç vermesi Batman'ın hızla gelişmesine yol açmıştır.

BAYKAN

594 kilometrekarelik bir alan üzerine kurulu Baykan ilçesi, ilin kuzeyinde yer alır. 1938 yılında kurulan ilçede en önemli tarihî yapıt Veysel Karani Türbesi'dir.

BEŞİRİ

586 kilometrekare yüzölçümü olan Beşiri ilçesi ilin batısında yer alır. 1916 yılında sel altında kalınca ilçe merkezi Beşiri'ye nakledilmiştir. 1957 yılında Batman'ın da ilçe olarak ayrılmasıyla küçülmüştür.

ERUH

Yüzölçümü 1.765 kilometrekaredir. Siirt'in en eski ilçelerinden biridir. Yakın zamana kadar küçük bir köy görünümünde olan ilçe son yıllarda gelişme göstermektedir.

KOZLUK

Yüzölçümü 1.175 kilometrekaredir. İlçede kale, cami gibi tarihî yapıtların bulunması geçmiş dönemlerde Hazı Beyliği'nin merkezi olduğunu kanıtlamaktadır.

KURTALAN

Yüzölçümü 1.058 kilometredir. 1938 yılında ilçe olmuştur. Aynı adla anılan ekspresin son durağıdır. Orta Çağın büyük kentlerinden olan Erzen'in kalıntıları yer alır.

PERVARİ

Yüzölçümü 1.459 kilometrekare, nüfusu 26.045'dir. İl merkezine 90 kilometrelik stabilize bir yol ile bağlıdır. Balı, Oltu peyniri ve doğal güzellikleri ile tanınır.

SASON

Yüzölçümü 745 kilometrekaredir. İl merkezine stabilize bir yol ile bağlıdır. Kuruluş tarihî bilinmemektedir.

ŞIRNAK

Yüzölçümü 1.715 kilometrekaredir. İlin güneydoğusunda yer alan Şırnak ilçesi ulaşımı son yıllarda kolaylaşmıştır.

ŞİRVAN

Yüzölçümü 1.015 kilometrekaredir. İl merkezinin hemen kuzeyinde yer alır. Siirt'in en eski ilçelerinden biridir. Küfre Beyliği döneminden kalma tarihî kalıntılara rastlanır.

EKONOMİ

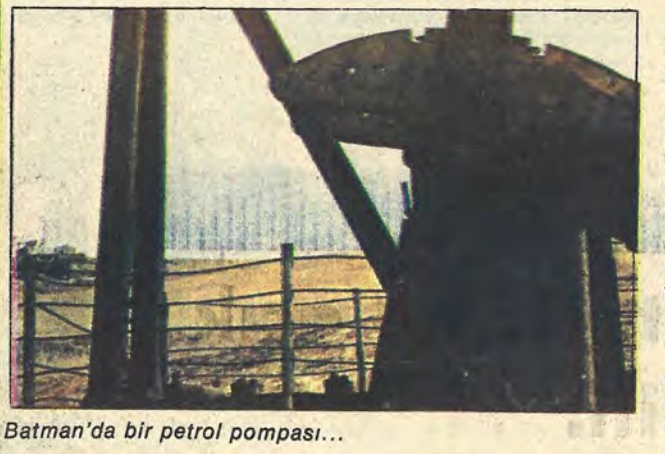

Batman'da bir petrol pompası...

Siirt genel olarak tarım ve hayvancılığa dayalı bir ekonomik yapıya sahiptir. Ticarî hayat durgundur. Şehirde el sanatları ve küçük esnaf başlıca grubu oluşturur. Başta sebze ve giyecek olmak üzere ilin ihtiyaçları, sırasıyla İstanbul, Gaziantep ve Adana'dan temin edilmektedir.

Sanayi yatırımları olarak Batman'daki TPAO Petrol Rafinerisi, Şırnak'ta TKİ Kömür İşletmesi, Tekel'e ait Tütün Bakım ve İşleme Evleri, Kurtalan ilçesinde yapımı süren çimento fabrikası, Şirvan ilçesinde henüz yolu yapılmakta olan Etibank Bakır Madenleri tesisleri ve özel kişilere ait Batman ve Siirt'te iki un fabrikası, SİSTAŞ'a ait Meyan Balı Fabrikası, Süt Endüstrisi Kurumu'na ait Peynir ve Tereyağı Fabrikası ile Siirt Yem Fabrikası bulunmaktadır. Bu yıl temeli atılan ve Siirt fıstığını çatlatma - kavurma - pazarlama tesisleri 1983 yılında çalışmaya başlayacaktır.

Küçük el sanatlarından Siirt battaniyesi dokunan 300 kadar tezgahta 1000'e yakın istihdam olanağı sağlanmaktadır.

Basılı evrak, lastik mühür ve cilt işleriniz
için
YÜCEL Matbaası- SİİRT

AZİZ SIIRTLILER
Dünyanın ve Türkiye'nin neresindeyseniz adresinizi bekliyorum
Cumhur Kılıççıoğlu
Araştırmacı-Yazar SIIRT

Gezilecek yerler

İbrahim Hakkı Türbesi: Merkeze bağlı Tillo bucağındaki türbenin büyük özelliği; bucak merkezinin 3 km. doğusundaki bir tepe üzerinde yapılmış olan bir duvarda bırakılmış 40 X 40 cm. ebadındaki bir pencereden her yıl 21 mart ve 23 eylül günlerinde geçen güneş ışınlarının türbe kulesinde bulunan bir prizmadan geçerek, sandukanın baştarafını aydınlatması idi.

BAZUKİ BAHÇESİ: Kentin 3 km. doğusunda, Bazuki bahçesinin yakınından geçen bir dere içinde bina kalıntıları mevcuttur. Eskiden bir yerleşme alanı olarak kullanıldığı sanılmaktadır.

DERZİN KALESİ: Baykan ilçesinin Adakale köyündedir. Sarp bir kayalık üzerinde bulunan kale, Derzin beylerinden Şahkulu Beyi'nin adıyla da anılmaktadır.

ULU CAMİ: Siirt il merkezindeki caminin Selçuk sultanlarından Mugizüddin Mahmut tarafından 1129 yılında onarılmış ve 1260 yılında ilâveler yaptırılmış olan camiye hamam, dükkân ve tarla gibi gayrimenkuller vakfedilmiştir.

BOTAN: Siirt'in 6 km. güneyinden geçen Botan Çayı ve barajının karşı yakasında ve çok yükseklerde, küçük mağara şehri mevcuttur.

VEYSEL KARANİ TÜRBESİ: Baykan ilçesine bağlı Yeşilçevre köyündedir. Hazret-i Ali'nin hilâfeti sırasında şehit düştüğü rivayet olunan Veysel Karanî, dünya nimetlerine önem vermeyip, ana sevgisini en güzel şekilde canlandıran hareketleriyle Hz. Muhammed'in sevgisini kazanmıştır.

KURTALAN: Kurtalan, güneydoğuda son istasyonumuzdur. Diyarbakır'a ve Batı Anadolu'yu Doğu Anadolu'ya bağlar Bu bakımdan kasaba Siirt ilinin en çok gelişmeye ve hızla büyümeye elverişli tek ilçesidir.

SPOR

Siirt'te spor 50 yıl önce başlar...

Siirt yöresinde sporun 50 yıllık geçmişi vardır. Siirt'te en eski spor avcılık, güreş, futbol ve voleyboldur. Bunlardan avcılık ulusal alışkanlığımız nedeniyle ötekilerden daha eskidir.

Futbol, voleybol ve güreş sporları 1932-1933 yıllarında Halkevleri bünyesinde ele alınmış, 1934 yılında Halkevi Spor Şubesi'nin futbol takımı Doğu Şampiyonu olmuştur. Futbolun Halkevi bünyesindeki tek kulüple yürütülmesi 1943 yılına kadar sürmüş ve o yıl Gençlik Kulübü kurulmuştur. Zamanla merkez ilçedeki kulüp sayısı artmış ve bunu bazı ilçelerimizde kulüplerin kurulması izlemiştir.

Siirt'te en yaygın spor futboldur. Voleybol ve basketbol genellikle orta dereceli okullarda oynanır. Masa tenisi ve atletizm de yine okullarda ve bazı kulüplerde gelişen sporlardır.

Siirt yöresinden yetişen sporcular arasında milli takıma yükselen güreşçi M. Emin Şimşek, ve futbolcu Çetin İnsel'dir. Serbest stilde M. Emin Şimkşek Türkiye ve Akdeniz Oyunları şampiyonlukları sahiptir. Futbolcu Çetin İnsel ise Genç Millî Futbol Takımı'nda yer almıştır.

Siirtspor Kulübü'nün büyük taraftarı vardır. Diğer kulüpler şunlardır:

Siirt Gençlik 1943 (Sarı-Lâcivert), Botan Gençlik 1949 (Yeşil-Beyaz), Karagücü 1951 (Kırmızı-Beyaz), Jandarmagücü 1951 (Kırmızı-Mavi), Akın Gençlik 1957 (Sarı-Kırmızı), Beşiri Gençlik 1957 (Sarı-Kırmızı), Yıldırım Gençlik 1958 (Siyah-Beyaz), Batman Petrolspor Gençlik 1960 (Kırmızı-Beyaz), Batman Gençlik 1965 (Sarı-Siyah), YSE Gençlik 1969 (Açıkmavi-Sarı), Yeşiltepe Gençlik 1971 (Yeşil-Kırmızı).

DEĞER
SIIRT BATTANIYESI
KAMURAN DEĞER
Erdef Oteli karşısı
Telefon: 3334 - 2242 SİİRT
Not : (Ödemeli gönderilir)

SİNOP

57

Yüzölçümü: 5.657 km2.
Nüfusu: 272.500
İlçeler: Ayancık, Boyabat, Durağan, Erfelek, Gerze. Türkeli.
Köy sayısı: 426.
Doktor sayısı: 26
Hastane - yatak sayısı: 245
Okur-yazar oranı: % 80
Otomatik telefon kodu: Yok.

Karadeniz'in turizme açık küçük şirin ili: SİNOP

Sinop, yurdumuzun en kuzeyinde yer alan, Anadolu'nun Karadeniz'deki uç noktasını oluşturan, küçük, şirin bir ilimizdir.

Eşsiz doğal güzellikleri ile Sinop, inci bir gerdanlık gibi Karadeniz sahillerimizi süsleyen yeşil kentlerimizden biridir.

Yarımada şeklinde Karadeniz'e uzanan Sinop, güneydeki koyu bir hilâl gibi kucaklarken, kuzeyindeki Akliman koyu ise ormanla kucaklaşmaktadır. Yemyeşil ormanları, siyah, sarı, beyaz, renkli, ince kumlu plajlar ile içiçedir.

Türkiye'nin tek fiord koyu Hamsaroz körfezi, çiçek ve ağaçlarla bezenmiş, mavi, berrak deniz bir nehir gibi kara içerisine girmiştir.

Sarıkum yöresinde, deniz, çöl, göl ve orman bir aradadır. Sarıkum, bu ilginç görünümü ile adeta doğanın insanlara bir armağanıdır.

Anadolu'nun en eski kentlerinden biri olan Sinop'un tarihi Tunç devrine kadar uzanmaktadır. Bu köklü geçmişinin ürünleri olarak, milattan önceki yıllardan kalma eserleri, eski Sinop'u çevreleyen tarihî surları, Boyabat Kalesi, çeşitli yerlerdeki medrese, cami, han ve hamamlar, su bendleri ile Sinop, bir tarih ve kültür hazinesidir.

Bugüne dek sayısız değerli bilim adamı ve düşünür yetiştirmiş Sinop, "Gölge etme başka ihsan istemem" diyen büyük filozof Diyojen'in de doğduğu yerdir.

Adı nereden geliyor

Bugün Sinop adıyla andığımız kentin, tarihin ünlü cengaver kadınlar topluluğu Amazonlar tarafından kurulduğu bilinir. Amazonlu kadınlar bu kente güzelliği ve cengaverliği dillere destan olmuş, kraliçeleri Sinova'nın adını vermişlerdi. Tarihe Sinova adıyla giren bu kente Romalılar "Sinepolis" dediler. Bölge Türklerin eline geçtikten sonra Sinepolis adı dillerde Sinop şeklini aldı.

iklimi

Denizden yüksekliği ortalama on metre olarak kabul edilen Sinop sahilde olmasının avantajı ile fazla sıcak olmayan bir yaz geçirir. Haziran sonuna kadar bol yağmur yağar. Yılın 50-60 günü tam güneşli 110-120 günü kapalı ve yağışlı geçer. Diğer günler parçalı bulutludur.

Nasıl Gidilir

İstanbul'dan her hafta kalkan vapurla Sinop'a gidilebilir. Sinop'a Samsun ve Kastamonu üzerinden gelen kara yolları düzgün ve asfalt olduğu için bütün ulaşım otobüslerle sağlanır. Yurdun her yerinden otobüs bulunabilir.

Kentlerimizin tarihçesi bir kültür hizmeti olarak GARANTİ BANKASI'nca hazırlanmıştır

Sizlere hizmet vermekten mutluyuz

ANADOLU BANKASI
Hazine Bankası

Politik Kimliği

1950
Milletvekili Genel Seçimleri Katılma Oranı: % 93.5

Partiler	Aldığı oy	%
CHP	55.348	61.8
DP	9.522	10.6
MP	23.196	25.9

1954
Milletvekili Genel Seçimleri Katılma Oranı: % 85.9

Partiler	Aldığı oy	%
CHP	36.987	41.5
CMP	21.270	23.9
DP	30.920	34.7

1957
Milletvekili Genel Seçimleri Katılma Oranı: % 75.0

Partiler	Aldığı oy	%
CHP	31.070	37.1
CMP	20.857	24.7
DP	31.716	37.9

1961
Milletvekili Genel Seçimleri Katılma Oranı: % 82.1

Partiler	Aldığı oy	%
AP	24.388	26.2
CHP	34.612	37.2
CKMP	33.988	36.6

1965
Milletvekili Genel Seçimleri Katılma Oranı: % 67.3

Partiler	Aldığı oy	%
AP	26.742	34.7
CHP	20.763	26.9
CKMP	6.295	8.2
MP	11.660	15.11
Bağımsızlar	11.610	15,1

1969
Milletvekili Genel Seçimleri Katılma Oranı: % 57.2

Partiler	Aldığı oy	%
AP	24.817	37.2
CHP	17.972	26.9
CGP	3.908	5.9
MP	13.547	20.3
MHP	2.475	3.7
TİP	3.094	4.6
YTP	914	1.4

1973
Milletvekili Genel Seçimleri Katılma Oranı: % 59.9

Partiler	Aldığı oy	%
AP	17.739	24.7
CHP	22.129	30.8
CGP	3.152	4.4
DP	9.672	13.5
MP	9.581	13.3
MHP	3.252	4.5
MSP	5.504	7.7
Bağımsızlar	836	1.2

1977
Milletvekili Genel Seçimleri Katılma Oranı: % ?

Partiler	Aldığı oy	%
AP	36.187	38.1
CHP	41.989	44.2
CGP	2.635	2.8
DP	2.980	3.1
MHP	3.903	4.1
MSP	7.344	7.7

SİNOP ANAYASA HALK OYLAMASI SONUÇLARI:
Yıl: 1961

Kabul:	Red:
% 70	% 30

Yıl: 1982

Kabul:	Red:
% 91	% 9

EĞİTİM

Sinop, eğitim hizmetleri açısından fazla gelişmemiş illerimizdendir.

İlde ilköğretim 837 ilkokulda sürdürülmektedir. İlkokullarda 36 bin 374 öğrenci, 1597 öğretmen tarafından eğitilmektedir.

İldeki orta dereceli öğretim faaliyetleri de 32 okulda yapılmaktadır. Bu okullarda toplam 8 bin 182 öğretmen ve 753 oğretmen bulunmaktadır.

Bir Pratik Kız Sanat Okulu'nun bulunduğu Sİnop'ta okuma - yazma oranı yüzde 80'dir. Okuma - yazma seferberliğinin başlaması ile Sİnop'ta bugüne kadar bin 575 kurs açılmış ve bu kurslarda 19 bin 211'i kadın 28 bin 328 kişi eğitilmiştir.

SİNOP VALİSİ: MUZAFFER YÜZGEÇ

«AMACIMIZ SİNOP'U DAHA İYİYE GÖTÜRMEKTİR»

Sinop, yurdumuzun en kuzeyinde yer alan küçük fakat şirin bir kenttir.

Yetiştirdiği ünlü kişileriyle de ünlü olan bu şirin ilimiz, GÖLGE ETME BAŞKA İHSAN İSTEMEM diyenbüyük filozof DİOGE NES'in de doğduğu yer olarak ayrı bir önem arzetmektedir.

Günümüzde Sinop'u bilenlerimiz pek azdır. Ancak ileriye dönük çalışmalarımızla bu şirin kentimizi gerek Turizm, gerekse bugün için yetersiz olan ulaşım sorununun çözümlenmesiyle daha iyi tanıtma olanağına kavuşmuş olacağız. M.Ö. 2000 yılına varan tarihi ile Sinop, Anadolu'nun en eski yerleşme merkezlerinden biriolup Karadeniz'e en çok sokulmuş bir yarımada üzerine kurulmuştur.

Sinop halkı devletine, rejimine, kanunlara, bağlı son derece kanaatkârdır. Bugüne kadar hep devletinin yanında ve hizmetinde olmuştur. Halkın uğraş konuları olan hayvancılık, balıkçılık ve ziraatta gelir düzeyi tatminkâr sayılır. İlde sanayi kuruluşları azdır. İlimizde % 51 hissesi, il özel idaresine ait olan halk kuruluşu bir konfeksiyon fabrikası SÖKSA (Sinop Örme ve Konfeksiyon Sanayii ve Ticaret A.Ş.) ile Cam Sanayii Paşabahçe Holding'e bağlı Sinop Şişe ve Cam Fabrikası mevcuttur. Ayrıca 500 işçi çalıştıran Ayancık Devlet Kereste Fabrikası ile Boyabat ve Durağan ilçelerinde 30 kadar tuğla-kiremit ve çeltik fabrikası faaliyettedir. Avrupa'da 6747 işçisi bulunmakla birlikte işsizlik devam etmektedir.

Doğal güzelliklerinin sınırsız olduğu Sinop, denizi ve kumsalıyla da Karadeniz'in âdeta yaz aylarında dinlenme ve tatil yeridir. İklim Sinop'ta son derece sevimli olup, kış ayları ılık, yaz ayları ise tatlı sıcak olmaktadır. Ancak, turizmle ilgili tesislerin bugün için yeterli olduğunu söylemek mümkün değildir. Fakat gerçekleştirmeyi düşündüğümüz turizm yatırımlarıyla bu eksikliği önümüzdeki yıllarda gidermeyi planladık. İl Özel İdare bütçesinden olmak üzere Karakum Tatil Köyü'nde 42 yatak kapasiteli güzel tanzim ve tefrişli Bungalov tipi lüks evler ve yine 150 kişilik modern bir gazino ve 40 yatak kapasiteli bir motel ve ayrıca 20 yataklı dağ moteli yaptırılarak bir bölümü geçtiğimiz yaz mevsiminde halkımızın hizmetine sunulmuş, gazino ve diğer ünitelerde önümüzdeki yaz mevsiminde hizmete açılacaktır.

Şehir merkezinde mülkiyeti Sosyal Sigortalar Kurumu'na ait ve dört yıldan beri kapalı olan 105 yatak kapasiteli büyük bir otel yapılan gayretler sonucuyerli ve yabancı turistlerin her türlü ihtiyacına cevap verebilecek şekilde Melia-Kasım Oteli olarak yeniden hizmete açılmıştır. Parklar iyi bir şekilde tanzim ve ışıklandırma yapılarak şehire ayrı bir güzellik kazandırılmıştır. Sinoplu olup ile ve yurda hizmeti olan ünlülerin büstleri parkların içine dikilmektedir. Yine Sinop'un sembolü olup ve M.Ö. 2000 yılına varan tarihi kaleler aslından hiç bir şey kaybettirilmeden onarılmış ve en büyüğü olan KALE BURÇ tetkik ve seyrangâh olarak turistlerin gezisine açılmıştır. Saat kulesinin bulunduğu Kale Burcu ise kapalı dinlenme ve gezi yeri olarak hizmete sunulmuştur. Kalelere yapılacak olan sosyal ve ticarî amaçlı tesislerin gelecek yaz mevsiminde halkımızın ve yabancı turizmin hizmetine açılması ile iç ve dış dövizi daha da çok çekebilecek nitelikte görülmektedir. Oldukça yüksek bir le Osmanlılar zamanında tersane olan ve 1877'de cezaevine dönüştürülen eski cezaevi de yerli ve yabancıların ziyaretlerine açılabilecek ve bir Turizm ve Kültür Merkezi haline getirilecektir.

Yeni açılan Boyabat-Kastamonu-Çankırı asfalt güzergâhı ile Sinop-Ankara beş saate inmiştir. Artık Ankara'da yaşayanlar Antalya ve İzmir'in bunaltıcı sıcakları ile kalabalığı yerine kumsalı, denizi ve doğal güzellikleri, tarih ve kültür zenginliği ile yüklü Sinop'u tercih edebileceklerdir.

Eğitim ve öğretim hizmetlerinin geliştirilmesi konusunda iyi bir aşama kaydedilmiş il merkezindeki dört ilkokul, bir ortaokul, beş liseye ilâveten bu yıl bir de yatılı Kız Öğretmen Lisesi eğitim ve öğretime başlamıştır. Yine kanun hükmünde kararname ile kurulması kesinlik kazanan su ürünleri yüksek okulunun kısa zamanda hazırlıkları ikmal edilerek eğitim öğretime açılacak Karadeniz'de önem arzeden Sinop balıkçılığını ilmen ve fennen geliştirecektir. Öğretmenlerimizin başlıca ihtiyaç ve sorunlarından biri olan öğretmenevi 24 yatak odası, gazino, lokanta, müze, kuaför, lostro pieks ve kolaylık bölümleriyle birlikte yapımı tamamlanmak üzere olup yeni neslin mimarı fedakâr öğretmenlerimizin hizmetine sunulmaya hazır hale getirilmiştir.

Balıkçılık konusunda yurt ekonomisinde önemli bir yeri olan Sinop, mevcut büyük potansiyeline rağmen yeterli olmayan tesisler nedeniyle bu konuda kâfi derecede mesafe katedememiştir.

Balıkçılık esnafımızın büyük sorunları olduğu halde kendilerini işlerine adamış kişiler olması sevindiricidir. Ancak, kendilerine yeterli destek ve tesisler temin edilirse, ki bununda giderilmesine çalışıyoruz işte o zaman etkinliklerini daha da göstereceklerdir. Mevcut soğukhava tesisinin yeterli olmayışı bazen büyük zararlara yol açtığı bilinmektedir. Bu esnafımızayardımcı ve destek olmak görevlerimizdendir.

İlimiz bir orman bölgesi olarak bu yönden de şanslı illerden biridir. Halkımız geçimini genellikle orman ürünlerinden temin etmekte olup, yapacak (tomruk) ve yakacak sıkıntısı diye birşey turizm potansiyeline sahip olan Sinop Karadeniz'in ve yurdumuzun bir turizm cenneti olabilir. Trabzon seferini yapan Fatih Sultan Mehmet Sinop'un 5 Km. yakındaki Ordu köyüne karargâhını kurduğunda balta girmemiş sıklık ve güzellikteki orman kaplı Sinop Yarımadası'nın güzelliğine dayanamıyıp, burası Aşıklar Adası'dır demekten kendisini alamamıştır. Tarihî Sinop cezaevini şehir içinden kaldırıp havaalanı yanında Hazineye ait 96 bin m2'lik alana nakletme düşüncemiz de olumlu bulunmuş, bu cümleden olarak yeni cezaevinin inşaatına gelecek yıl başlanacak ve E tipi cezaevi olarak birkaç yıl içinde açılmış olacaktır. Böylelikle sözkonusu değildir. Ayancık ilçemizdeki orman ürünlerini işleme ve değerlendirme tesisleri olan bir kereste fabrikası ürettiği kaliteli sunta, kontrplak, parke ve diğer ürünleriyle hem bölgenin, hem de yurdumuzun ihtiyaçlarını büyük bir ölçüde temin etmektedir.

Boyabat ve Durağan ilçelerimizin ünlü çeltik (pirinç) ekimi yerleşmiş ve gelişmiştir. İç Anadolu bölgesinin inşaat sektörüne ve kiremit üretimiyle önemli ölçüde katkıda bulunmaktadırlar. Bu ilçelerimizde hayvancılık ve tarım da önemli bir yer almaktadır. İlimizin en zengin ve en gelişmiş bir ilçesi olan Boyabat, Sinop'un İç Anadolu'ya açılan bir kapısı niteliğindedir. 90 KM.'lik Sinop-Boyabat karayolu tamamen asfaltlanıp karayolu trafiğine açılmış olup Sinop'la irtibatı çok iyileştirilmiştir.

Büyük merkezlere kara, deniz yolu ile bağlı olan Sinop ilini daha da gelişmiş bir il olarak görmek istek ve azmiyle mevcut havalimanından yararlanılarak Türk Hava Yolları'na açmak teşebbüsünü de sürdürüyoruz. Mevcut havalimanı birtakım ilâveler koşuluyla yurt içi ve yurt dışı THY ve Carter uçaklarına elverişli hale getirilebilir ise ilin ve yurdun turizm ekonomisi girdilerinde küçümsenemeyecek gelişmeler olabileceği kanaatındayız.

Amacımız son derece yetenekli ve her türlü hizmete lâyık Sinop halkını ekonomik, sosyal ve kültürel yönden refaha kavuşturmak, bugüne kadar kaybettiği mesafeyi kendilerine kazandırmaktır.

Sinop'ta istihdama dönük işsizliği azaltacak iş alanları temin etmek, Sinop'u ekonomik nedenlerle terk ederek büyük illere yerleşen ve de Sinop'ta yaşayan Sayın Sinoplulara refah ve mutluluk getirerek gelişmiş bir il hazırlamak valiliğimizin baş uğraşı ve görevi olmuştur.

SİNOP BELEDİYE BAŞKANI: HASAN ONAY

Türkiye'nin Karadeniz'e uzanan en kuzey ucunda üç tarafı denizle çevrili yarımada üzerinde kurulmuştur. 475 km. uzunluğunda olan sınırlarının 300 Km.'si kara ve 175 Km.'si deniz şerididir.

İlçeleri, Ayancık, Boyabat, Durağan, Erfelek, Gerze ve Türkeli'dir.

İki yanı doğal liman olan şehir, bu özelliği ile diğer Karadeniz illerinden ayrılır.

Anadolu'nun en eski yerleşme yerlerinden biridir. M.Ö. 3000 yıllarında başlayan Tunç çağından günümüze kadar daimi iskan edilmiş ve çeşitli medeniyetlerin izlerini taşımaktadır. Paflagonya adlı bölgenin sahil şeridi olarak bilinen Sinop'ta sırası ile şu medeniyetler hüküm sürmüştür.

M.Ö 3000 yıllarında Sinop yakınında Demirci Köy'de eski tunç devrine ait ilk yerleşme tesbit edilmiştir. Daha sonra yerli kavim olan Gasga'lılar Sinop'un ilk kurucuları olarak bilinmektedir. Hititler'in Sinova adını verdikleri şehir Sinope ve Sinop olarak günümüze intikal etmiştir.

Şehir M.Ö. 14. asırda Hititlilerin Gasgalılarla savaşması ile Hitit nüfuzuna, M.Ö. 1200 yıllarında ise Friglerin hâkimiyetine girmiştir. M.Ö. 1100 yıllarında yine boğaz üzerinden gelen Paflagonyalıların hâkimiyetine giren bölgeye M.Ö. 700 yıllarında ise bölge Kafkaslar üzerinden gelen Kimmeriler hâkimiyetine girmiştir.

M.Ö. 636 yılında Asurlular Kızılırmak vadisini geçerek sınırlarını Sinop'a kadar genişletmişler, daha sonra Sinop, Lidyalılar ve Lidya hükümdarlığına son veren Persler'in eline geçmiştir.

M.Ö. 450 yılında tarihte, "Onbinler Ricatı" olarak bilinen Xenopan komutasındaki birlik Sinop'tan temin ettikleri gemilerle ülkelerine dönmüşlerdir. M.Ö. 333 yılında Büyük İskender Pers hâkimiyetine son vermiştir.

Şehir daha sonra M.Ö. 183 yılında Pontusluların, M.Ö. 70 yılında Romalıların, M.S. 395 yılında Bizanslıların, 2 Kasım 1214 yılında Selçukluların, 1461 yılında ise Osmanlıların hâkimiyetine girmiş ve Kastamonu Sancağına bağlanmıştır.

Önemli kişiler

Dr. RIZA NUR - (1878 - 1942) - Kurtuluş Savaşı'nın eğitim ve sağlık bakanı, Lozan Barış Heyeti ikinci üyesi, Osmanlı Mebusan Meclisi bir ve dördüncü dönem mebusu, TBMM bir ve ikinci dönemler milletvekili. Tıp doktoru. Yazar.

HAKKI HAMİ ULUKAN - (1889 - 1938) - İlk TBMM Sinop mebusu, İstiklâl Madalyası sahibi. Avukat.

ŞEVKET PEKER - (1880 - 1936) - İlk TBMM Sinop mebusu, İstiklâl Madalyası sahibi. Avukat.

YUSUF KEMAL TENGİRŞENK - (1878 - 1969) - İktisat Profesörü. Kurtuluş Savaşı'nın ekonomi, ve dışişleri bakanlarından Osmanlı Meclisi'nin birinci ve dördüncü dönem Kastamonu mebusu, 1950'ye kadar TBMM Kastamonu üyesi, 1961 Kurucu Meclis üyesi, CKMP temsilcisi.

KEMALETTİN SAMİ GÖKÇEN - Kemalettin Sami Paşa - (1884 - 1934) - Kurtuluş Savaşı komutanlarından, Harp Okulu ve Harp Akademisi mezunu. Kafkas Tümeni Komutanı, İkinci İnönü Savaşı'nın başarılı komutanlarından, Ankara Komutanı, 1923'te Sinop milletvekili, 1924'te istifa etti. 1926'da korgenera'likten emekli ve Berlin Sefiri.

AHMET MUHİP DRANAS - (1909 - 1980) - Şair. Gazeteci. Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Başkanı, oyun yazarı.

ABAZA MEHMET PAŞA - (? - 1771) - Osmanlı Veziri. Sadrazam Hekimoğlu Ali Paşa'nın yanında yetişti. Enderun çuhadarı oldu. Sivas'ta eşkiyalara karşı gösterdiği başarı üzerine Türkmen ağası, Maraş Beylerbeyi oldu, Rus seferine katıldı, Hotin Kalesini kuşatan düşmana karşı savaştı, kaleyi kurtardığı için vezir yapıldı. Bugdan savaşlarındaki başarısızlığı üzerine vezirliği geri alındı. Kırım Hanı'nın ricasıyla bağışlandı, yeniden görev verildiyse de, başarısızlıklara uğradı, başı kesildi.

Nerelerde kalınır

HOTEL ONURLAR: Dr. Rıza Nur Cad. Tel.: 163. Duşlu 17 oda, kalorifer, lokanta, asansör.
OTEL 117: Kurtuluş Cad. Tel.: 104. Yaz ayları açıktır. Duşlu 45 oda, kalorifer.
YUVAM AİLE KAMPI: Tel.: 432. 88-548. 24 odalı, lokanta, plaj.
GERZE:
TURİSTİK MOTEL: Köşk Mahallesi, Gerze.
LÜKS OTEL: Cumhuriyet Meydanı, Gerze.

Gezilecek yerler

TARİHİ CAMİLER:

Büyük Camii (Sultan Alaaddin Camii) 1268 yılında yapılmış, boyu 66, eni 22 metredir. Ortasında biri büyük üç kubbesi vardır.

Doğu ve batı kısmında da birer kubbesi bulunan camii 94 merdivenlidir. Bahçesi 12 metre yüksekliğinde taş duvarla çevrilmiş, ortasında şadırvan vardır. Bahçenin kuzeydoğu köşesinde İsfendiyarzadeler Türbesi bulunmaktadır.

FETİH BABA MESCİDİ:

1324 yılında İsmail Bey tarafından yaptırılmış 8X8 boyutundadır. Birçok defalar onarım görmüş, son olarak genişletilen yol nedeniyle yola gelen kısmı kesilerek küçültülmüştür.

KEFEVİ CAMİİ:

13.30X10.26 boyutlarındadır. 1896 yılında mutasarrıf Bekir Paşa tarafından tamir ettirilerek özelliğine kavuşturulmuştur.

KALEYAZISI MEHMET AĞA CAMİİ:

1646 yılında Mehmet Ağa tarafından yaptırılmış, 10.80 X14.94 boyutlarındadır.

CEZAYİRLİ ALİ PAŞA CAMİİ:

1867 yılında Cezayirli Ali Paşa tarafından yaptırılmıştır. 1898 yılında Sultan Abdülhamit Han tarafından onartılmış, Seyit Bilal Türbesi bitişiğindedir. 14.70 X8.05 boyutundadır.

SARAY CAMİİ:

1360 yılında Sultan Celaleddin Ebüyezid Bey'in zamanında yapılmıştır. 11.71 X10.67 boyutundadır. 1969 yılında Vakıflar Genel Md.'lüğü tarafından tamir ettirilerek hizmete açılmıştır.

MEYDANKAPI CAMİİ:

Şeyh Ömer Efendi tarafından yaptırıldığı söylenmektedir. 1877 yılında Mutasarrıf Ahmet Kelam Paşa tarafından tamir ettirilmiştir. 14.20 X12.86 boyutundadır.

Sağlık Hizmetleri

Sinop, sağlık hizmetleri açısından yoksul kalmış illerimizden biridir.

İldeki toplam yatak sayısı 245'tir. Sinop'ta biri il merkezinde diğeri Boyabat'ta olmak üzere iki devlet hastanesi bulunmaktadır.

Sinop'ta bulunan toplam sağlık ocağı sayısı da 30'dur.

İlin sağlık alanındaki önemli sorunları, özellikle ilçe ve köylerde yoğunluk kazanmaktadır. Doktor sayısının azlığı, büyük sorunlar yaratmaktadır. Bu arada tıbbî malzeme yetersizliği de, ilin sağlık hizmetlerinin aksamasına yolaçmaktadır..

Protokol

Vali	Muzaffer Yüzgeç
Belediye Başkanı	Hasan Onay
Cumhuriyet Savcısı	Sinan Canpolat
Vali Yardımcısı	Turan Eler
Vali Yardımcısı	Erkut Talvan
Millî Eğitim Müdürü	Halit Yalçın
Sağlık Müdürü (Vekaleten)	Dr. Hilmi İlksöz
Defterdar	Ayhan Akkılıç

Vergi Rekortmenleri

Celal Ustacan	4.285.861 TL
Semih Çelebi	2.283.661 TL
Yaşar Kaptanoğlu	2.214.516 TL
Sami Kaptanoğlu	2.200.342 TL
Haşim Tarı	1.719.000 TL

SİNOP OYUNLARI KIZ, ERKEK KARIŞIK OYNANIR

Sinop ve yöresinde folklor verileri oldukça zengin ve değişiktir. Türkü ve oyunlar açısında yöre farklılıklar gösterir. Denize yakın kesimlerde, oyunlar ritm ve figür açısından Kafkas yöresi oyunlarını andırır. İç kısımlar, Kastamonu ve İç Anadolu'nun müzik ve oyunlarının benzerliklerini taşır.

OYUNLAR

Yörede hemen hemen bütün oyunlar kız-erkek karışık bir şekilde oynanır.

Doğu Karadeniz kesimlerinde hâkim olan "Horon" türü oyunlar ile bu tür oyunlara eşlik eden kemençe Sinop sahillerinde ağırlığı mızıka,. akordeon ve tuluma terk eder.

Samsun yöresinde görüldüğü gibi Trakya yöresi oyun türü olan "karşılama" oyunlarını Sinop'ta da izlemek mümkün olmaktadır. Karadeniz'in geleneksel oyunu "Horon"u yörede kızlı-erkekli bir biçimde oynanmaktadır. "Çiftetelli", maniler söylenerek oynanan "geldi, geldi" ve "kadın oyunu" yörenin belirgin oyunlarıdır.

Anadolu'nun geniş bir kesiminde oynanan "Halay" türündeki oyunlar, Sinop çevresinde etkin olmaktadır.

Sinop'ta sevgiyi konu eden bir türkü:

"Adanın yamaçları bağlık fundalık
Dudu'yu alamazsam gençliğime yazık."

Bazen, halkın geçimini konu eden türkülere rastlanır:

"Mercan balığına attık oltayı
Kefalı görünce geliye kaçtı
Palamut ağı içinde ateşler saçtı
Bu sene balıkçılık pek yaman kaçtı.
Cımbıldak cımbıldak cımbıldaka
Dalgaya bak kalkalım ey..."

YÖRESEL ŞENLİKLER

Sinop'ta "Seyit Bilâl" mevkiinde yapılan "Hıdrellez" şenlikleri ünlüdür. Mayıs ayının ilk haftasında yapılan bu eğlencelere hazırlıklar bazen birkaç gün önce başlar. Şenlik için, özel yemekler hazırlanır, giyinilir - süslenilir. Hıdrellez şenliklerine yeni gelinler, "Havuziçi" Bindallı denilen gelinliklerini giyerler. Gelin namzeti kızlar, genellikle bu yeni gelinin yanına otururlar. Kırlarda kurulan salıncaklarda kurulan salıncaklarda sallanırlar. Aileler gruplar halinde kırlarda yerlerini alırlar. Bu gruplar, zaman zaman birbirlerini ziyarete giderler. Yeni gelinler, akraba ve yakın dostlarına armağanlar alır, bu şenlik sırasında dağıtır.

Genç kızlar ve gelinler elele tutuşur, halka olup oyunlar oynarlar. Bu halka sırasında türküler söylenir. Sıra ile söylenen türküyü söyleyen en son:

"Dost seni efeler sarmış ben öleyim mi
Koynuna arslan girmiş ben kalayım mı?"

der, oyunculardan birini kucaklar. Bundan sonra türkü söylemeye kucakladığı şahıs başlar. Kendi halkadan çıkar ve oturur. O söyler, birini kucaklar, o da çıkar. Böylece herkes söyler, oyun da bitmiş olur.

Tekrar bir araya gelen topluluk bu kez hep birden mani söylemeye başlarlar:

"Sinop'tan çıktın ok gibi
Arkanda ceketin yok gibi.
Dönüp arkana bakmadın
Sinop'ta yarin yok gibi

Sinop'ta şenliklerle panayırların bir arada yapıldığı günler de vardır. Dikmen bucağında, Ayancık ilçesinde, Erfelek, Gerze, Türkeli ve Boyabat'ta çeşitli tarihlerde yapılan şenlikli panayırların kendine özgü yanları bulunmaktadır.

Şenlikli panayırların yapıldığı zamanlar, bütün köy, komşu, bucak, ilçe ve illerden gelinir. Yöresel giysiler giyilir. Yemekler hazırlanmıştır. Davullar çalar, kuzular döner. Halk böyle panayırlarda hem istediğini satar veya alır, hem de gönlünce eğlenmiş olur.

Panayırların en renkli köşesi deve güreşleridir. Sinop'ta ata sporu olarak güreşin önemli bir yeri vardır. Bu panayırlarda büyük bir ilgiyle izlenen bir diğer spor da at yarışlarıdır. Eskiden ülkenin dört bir köşesinden bu at yarışmalarını izlemeye gelenlerle panayırlar dolup taşardı. Eskiden bu at yarışlarının Ada'da Sülük Gölü düzlüğünde yapıldığı söylenmektedir.

BİR EFSANE

Vaktiyle bir ermiş kişi bugünkü Sarıkum Gölü'nün bulunduğu yerdeki köye gelir. Bir kaç kapıyı dolaştıktan sonra evinin önünü süpüren bir kadına:

— Açım, beni doyur, der.

Kadın:

— Kocam değirmene gitti evde ne bir yemek, ne de bir dilim ekmek yok. Ateşe, çocuklarımı kandırmak için külden çörek attım, der.

Ermiş kişi kadına,

— Getir onu, o yenir, der.

Kadın getirir ermişe verir. Ermiş ekmeği (kül yığınını) eline alır, kırdığında mis gibi buğday ekmeği olur. Kadına:

— Çocuklara ver, yesinler, diye uzatır.

Kadın karşısındakinin ermiş olduğunu anlar.

Ermiş, kadına atının terkisine atlamasını hiç geri bakmamasını söyler. Kadın terkisine atlar, epey ilerler. Birara, kadının çocukları aklına gelir gelmez geri bakar. Bir de ne görsün, köyün bulunduğu kısmı su basıyor. Kadın, büyük bir çığlık atar. Ermiş, kadına: İntizar ederek, "Taş ol" der. Kadın attan düşer ve taş olur.

Burası bugün Sinopluların en çok ziyaret ettikleri bir adak yeridir. Buraya yörede, "Cicikli Türbe" denilir. Halk arasında ise, Sarıkum gölün oluşumu böyle bir efsaneye dayanır.

BATIL İNANÇLAR

Yörede tesbit edilmiş değişik inançlar vardır. Doğumla ilgililarak, Çocuğu olmayan kadın başaşağı tutulur. Gebe kadın, çocuğunun kime benzemesini istiyorsa, o şahsa bakar. Semaya bakan kadının çocukları mavi gözlü olur.

HALK İLAÇLARI

Anadolu'da "Koca karı" ilaçları denilen ilaçların bazılarına Sinop ve çevresinde de rastlanır.

Göz ağrısı için: Ebegümeci bitkisi kaynatılıp, suyuna batırılan parmakla göze banyo yapılır.

Göze kan geldiği zaman: Haşlanmış yumurtanın beyazı, göze kapatılır.

Kulak ağrısı için: Ağrıyan kulağa üç dört damla zeytinyağı damlatılır.

Bademcikler için: Bardak çiçeklerinin yaprağı boğaza bağlanır.

Belağrıları: Kirli yünü ısıtarak bele bağlarlar. İspirto ile oğulur.

YEREL SÖZCÜKLER

Abramak: Üstesinden gelmek, başarmak. **Afkun:** Gübre. **Badal:** Merdiven, merdiven basamağı. **Banak:** Lokma, ekmek, parçası. **Bayak:** Demin, az önce. **Caploğ:** Uzun sopa. **Canı:** İşgüzar, çalışkan, gayretli. **Cecim:** İnce dokunmuş, nakışlı kilim. **Cılbır:** Yulara takılan ip. **Diha:** İşte orada **Dima:** Boğmaca öksürüğü: **Ebe:** Anne, baba, babaanne. **Eci:** Abla, büyük kızkardeş. **Edükleme:** İneği ikinci defa sağma. **Engiz;** Çukur ve karanlık yer. **Halastar:** Çay demliği, **Heci:** Değil mi? **İbi:** Hindi. **Kabaz:** Boynuzsuz hayvan. **Kadi:** Ailenin içinde en yaşlı olan kimse. **Mantı:** Sapsız, bıçak, **Nüğü:** Bir okka. **Şinik:** Sandık. **Ustan:** Kertenkele. **Zımbıtmak** Deynek. **Zopzolu:** Aptal, hımbıl.

ATASÖZLERİ

— Aç köpek kurttan korkmaz.
— Ağustos ayında yatan öküzü, zemheride bökelek tutar.
— Ana, baba evlât için, evlât kendi başı için.
— Ağır ol batman döğ.
— Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
— Danışman dağı aşar.
— Dibini görmeden suya taş atma.
— Koca öküz girmeyince harman döğülmez.
— Yüz yüzden, göz gözden utanır.
— Oğlanın adı Memiş, gurbette kazanmış, gurbette yemiş.
— Zengin arabasını dağdan aşırır. Fukara düz yolunda şaşırır.

EVLENME

Erkek evi kızı babasından ister. Söz kesilince dualar okunur, iyi temennilerde bulunur ve şerbet içilir. Düğün giderleri için erkek babasının vereceği para, karara bağlanır. Bu alınacak paraya "başlık" adı verilir. Miktarı ailelerin ekonomik durumlarına göre ayarlanır. Nişan günü tayin edilir. Bütün bu olanlar iki saat gibi kısa bir süre içinde gerçekleşir. Buna, "Söz kesme" veya "Şerbet içme" adı verilir.

Söz kesmeden bir süre sonra Nişan töreni yapılır. Nişan töreninin yörede birtakım gelenekleri vardır. Erkek evinden kız evine, eş dost çalgılarla gider. Yenilir, içilir, oynanır. Kıza yüzük takılır. Nişanlanan çiftler bayramlarda, belli günlerde birbirlerine armağanlar yollarlar. İki aile çeşitli yemekli toplantılarla aradaki bağları kuvvetlendirir.

Düğün gününe bir hafta kala oğlan evi kız evine armağanlar yollar. Bu armağanlar kız evinin yaptığı eşyalarla birlikte komşulara açık tutulur. Bu eşyalara "Çeyiz" adı verilir. Çeyiz eşyaları düğün günü oğlan evi kız almaya gelince at, araba veya insanlarla oğlan evine taşınır. Düğün günü belli olunca çeşitli yollarla düğüne çağrılacak olanlarla haber iletilir. Düğün çarşamba günü başlar. Kız evinde kına gecesi, oğlan evinde düğün başlangıcıdır. Kınaya daha çok kadınlar davetlidir. Oğlan evinden çalgılarla kına getirilir. Kız evinde oynanır. kına türküleri söylenir. Kıza eş dost ve akrabalarının getirdikleri armağanlar toplanır. Kız eline kına yakılır.

Erkek evinde ki düğün daha kalabalıktır. Hem erkek ve hem de kadınlar davetlidir. Düğünü idare eden bir başkan vardır. Bu genellikle hatırı sayılır, sözü geçer bir kimsedir. Oyuncuları oyuna kaldırır, düğünün akışını ve eğlenceli bir şekilde geçmesini sağlar. Perşembe günü gelin alma günüdür. Yakınlık uzaklığa göre, öğleden önce veya sonra "Gelin almaya" gidilir. Süslü bir ata bindirilir. Bu sırada erkek tarafı gelinin başına şeker bozuk para serper. Uğur olsun diye herkes bu atılan şekerleri kapışır.

Eskiden düğün alayının önüne çobanlar çıkarak iri bir koçu gelinin atı önüne getirir. Gelin bir eliyle koçu kaldırıp bir yandan öte yana aktarırsa o zaman koç gelinin olurdu. Bu işi yapamazsa çabana bahşiş verilirdi. Erkek evine gelen gelin, kaynata ve kaynanasından büyük bahşişler almadan içeri girmez. Bir odaya alınan gelin kendisini görmeye gelen herkesin elini öper. Gerdeğe gireceği zamana kadar yüzü kapalı kalır.

Perşembe günü akşam yemeğine bir sofralık yaşlı erkekler çağrılır. Hoca nikah kıyar. Yatsı namazına yakın en yaşlı konuk ve hoca damatla sağdıçı çağırıp damada gerekli öğütleri verir. Arkadaşları damadı odanın kapısına kadar getirir, sırtına yumruk atar ve içeri iterler. O gece evde yenge kadından başka kimse kalmaz. Gerdek odasında damat iki rekat namaz kılar. Gelin büyük bir armağan almadan duvağını açtırmaz. Ertesi günü, Cuma günü: konu komşu, hısım akraba görmeye gelirler. Buna "Ana Halkı", "Gelin Cuması", "Gelin kızın gelin halini görmeye gelme" adları verilir.

Gelin çeyizleri bir hafta süre ile sergilenir. Sonra indirilerek sandıklara yerleştirilir.

ÖZEL YEMEKLERİ

Nokul : Bu bir börek çeşididir. Özellikle dinî bayram günlerindeki ziyaretlerde ikram edilenlerin başında yer alır. Un, süt, yoğurt, yumurta, tuz karıştırılarak hamur yapılır. Açılır. İçine isteğe göre yukarıdakilerden biri konularak rule yapılır. Yumurta ve çörek otu sürülerek fırına verilir.

Kıymalı, üzümlü, yoğurtlu ve cevizli çeşitleri vardır.

Mısır Pastası: Mısır unu kaynamış su içine dökülerek iyice karıştırılır. Ateş üzerinde habur kıvamında oluncaya kadar karıştırılarak pişirilir. Piştikten sonra kaşıkla iyice bastırılır. Piştiği kabın şeklini aldıktan sonra bir tabağa boşaltılır. Soğuyunca dilimler halinde kesilir. Yoğurt, kıyma yumurta veya benzeri yemeklerle ekmek yerine yenilir.

Pilaki: Hıdrellez yemeğidir. Kırdan toplanan yeşillikler (Labada denilen bitki) maydanoz, dere otu gibi katılmak suretiyle yapılan bulgur pilavıdır. Tuzlu salamura palamut balığı, ufak parçalar halinde içine karıştırılır. Normalden biraz fazla karabiber konur. Elma pekmezi sulandırılarak şerbet haline getirilir. Beraber yenir.

Kaşık çıkartması: Mısır pastasından olan işlem buğday unuyla yapılır. Sonra büyük bir tabağa keş ve ceviz karışımı serpilir. Hazır olan hamurdan suya batırılıp çıkmış kaşıkla bir miktar alınır. Hazır olan tabağa sıra ile parça lar halinde yerleştirilir. Tekrar üzerine keş ve ceviz karışımı serpilir. Yanmış tereyağı üzerine dökülerek sofraya alınır.

Saç böreği: Un, su, tuz karışımı iyice yoğrularak normal yumuşaklıkta bir hamur yapılır. Açılır, içine, pirinç, soğan, kıykarabiber karıştırılarak iç yapılır, aralarına konup üst üste katlanır. Av kanatlarıyla yağlanır. Saçta kızartılır.

SÖKSA A.Ş.

SİNOP ÖRME ve KONFEKSİYON
SAN. ve TİC. A.Ş. DEMİRCİ KÖYÜ - SİNOP

30-1 ve 36-1 % 100 Penye pamuk ipliğinden kadın ve erkek iç çamaşırları, T-Shirt -gecelik ve pijama üreten 1960 ortaklı bir halk kuruluşudur.
Üretimin % 80'ini Avrupa pazarlarına ihraç edip, ülke ekonomisine büyük katkısı vardır.

TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRKBANK
"IKINCI ADRESINIZ"

Çok eski bir tarihe ve bu yüzden türlü uygarlıkların değerli kalıntılarına sahip yemyeşil bir ilimizdir. Zengin çam ormanlarının Karadeniz kıyılarına doğru uzandığı yörede, başta tütün ve pirinç olmak üzere her türlü değerli tarım ürünleri yetiştirildiği gibi, hayvancılık ve özellikle kereste sanayii ve oymacılıktan dokumacılığa kadar değişik el sanatları da çok ilerlemiştir.

Türk Ticaret Bankası bu ilimiz ve yöresinde 1977 yılından beri en iyi hizmeti sunabilmenin kıvancı içindedir.

Sinop İl Merkez Şubesi
Sinop

Sinop İli Şubesi
Boyabat

TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRKBANK
"IKINCI ADRESINIZ"

Kentin tarihi

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI Sunar

Bugün Sinop ilimizin bulunduğu toprakların tarihi tarihin tanıdığı en büyük savaşçı kadınlar topluluğu olan Amazon'lara kadar uzanmaktadır. Bu topraklarda daha sonraları Hititliler, Frigyalılar ve Lidyalılar hüküm sürmüş, Milâttan Önce VI. yüzyılda Persler bu toprakları egemenlikleri altına almışlardır. Milattan Önce IV. yüzyılda Pers devletini ortadan kaldıran Büyük İskender, bu toprakları Makedonya İmparatorluğu'nun sınırları içine katmıştır. Büyük İskender'in ölümünden sonra Makedonya imparatorluğu parçalanırken bu topraklar Selevkosların payına düşmüş, daha sonra Romalılar buraya egemen olmuşlardır. Milat'tan Önce I. yüzyılda başlayan Roma egemenliği, bu büyük imparatorluğun parçalanmasına kadar (M.S. 395) sürmüştü. Roma İmparatorluğu'nun parçalanmasıyla bu topraklar da Bizanslıların payına düşmüştür. Bu topraklar Trabzon Rum Pontus Devleti'ne bağlı iken, 1261 yılında Selçuklu kumandanı Süleyman Pervane tarafından fethedilerek, Türk toprakları arasına katılmıştır. Daha sonra Candaroğulları beyliğinin hâkimiyeti altına giren bu topraklar, 1461yılında Trabzon Rum İmparatorluğu'nu tarih sahnesinden silen Fatih Sultan Mehmet tarafından Osmanlı topraklarına katılmıştır. Osmanlı devrinde bir sancak merkezi olan Sinop, cumhuriyetten sonra il hâline getirilmiştir.

Sinop'un Türk denizcilik tarihinde de önemli bir yeri bulunmaktadır. Osmanlı donanmasının en güzel gemilerinin inşa edildiği büyük bir tersaneye sahip olan Sinop, bu nedenle önemli bir denizcilik merkezi olmuştu. 1571 yılında Kıbrıs adasının fethi sırasında kullanılan ve büyük manevra üstünlüğüne sahip 72 parça gemi, bu tezgâhlarda inşa olunmuştu. Ruslar, kendileri için de büyük tehlike arzettiğine inandıkları bu tersaneleri imha etmek için daima fırsat kollamışlar ve bu fırsatı 1854'de ele geçirmeleri, Kırım Harbi'ne yolaçtığı gibi, başlarına da büyük bir dert açmıştı. Buradaki Türk gemilerinin Ruslar tarafından ateşe verilmesi üzerine Türkiye Rusya'ya karşı savaş açmış ve Osmanlı ordusu, 8 Eylül 1854 günü Sivastopol'u fethetmişti.

Sinop ayrıca tarihin en büyük filozoflarından biri olarak tanınan ünlü Diyojen'in de doğup büyüdüğü yer olması bakımından önem taşır.

Sinop il merkezi ve çevresi bu zengin tarihin çeşitli zenginlikleriyle doludur. Sinop il merkezindeki en önemli tarihî eserler şunlardır:

ALÂEDDİN CAMİİ: "Büyük cami" adıyla da anılır. 1214 yılında ünlü Selçuklu sultanı Alâeddin Keykubat, adına vezîr Muinüddin Süleyman Pervane tarafından yaptırılmıştır. Pek güzel bir mimarisi vardır. Bir sanat şaheseri olan,som mermerden yapılma minberi İstanbul'daki Türk-İslâm Eserleri Müzesi'ndedir.

ALÂİYE MEDRESESİ: Selçuk vezirlerinden Muinüddin Süleyman Pervane tarafından 1262 yılında büyük Selçuklu sultanı Alâeddin Keykubat adına yaptırılmıştır. Hâlen müze olarak kullanılmaktadır. Sinop ve çevresinde yapılan kazılarda ele geçirilen çeşitli devirlere ait tarih zenginlikleri, burada teşhir olunmaktadır.

ANIT: Sinop açıklarında cereyan eden 1853 yılındaki deniz savaşı sırasında şehit düşen Türk denizcilerinin adına dikilmiş olup, şehir parkının içinde bulunmaktadır.

ÇİFTE HAMAM: Türk-Selçuklu yapısı olup, pek güzel bir mimarisi vardır. Sağlam bir durumdadır.

GAZİ ÇELEBİ TÜRBESİ: Alâiye Medresesi'nin yanıbaşındadır. Yapı özelliği itibariyle, Selçuklu devrine ait olduğu sanılmaktadır.

HATUNLAR TÜRBESİ: Muhtemelen İsfendiyar Bey tarafından 1424 yılında inşa ettirilmiştir. Küçük, fakat güzel bir mimariye sahiptir.

İSFENDİYAROĞULLARI TÜRBESİ: İsfendiyar Bey tarafından 1439 yılında yaptırılmıştır. İçinde büyüklü-küçüklü 11 sanduka olup, bunların 6 tanesinde mermer kitabeler bulunmaktadır.

RIZA NUR KÜTÜPHANESİ: Ünlü tarihçi ve yazar Rıza Nur tarafından limana hâkim bir tepe üzerinde bulunan evinde kurulmuştur. İçinde çeşitli dillerde ve konularda 28.000 cilt eser bulunmaktadır.

SERAPİS TAPINAĞI: Şehir parkının içindedir. Tapınağın mihrabı ile bazı kalıntıları günümüze kadar ulaşmış bulunmaktadır. Tapınağın, hellenistik çağa ait olduğu bilinmektedir.

SEYYİT BİLÂL CAMİİ: Cezayirli Ahmet Paşa tarafından 1867 yılında inşa ettirilmiştir. Güzel bir cami olup, 1896 yılında II. Sultan Abdülhamit tarafından restore ettirilmiştir.

SİNOP KALESİ: Sinop'un ünlü kalesinin tarihî Hitit çağına kadar uzanır. Ancak, bugünkü şeklinin Pontus Kralı V. Mitridat tarafından verildiği bilinmektedir. Kale, daha sonra çeşitli devirlerde ciddî onarımlar görmüştür. Kale, iç ve dış olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Surlarının yüksekliği 10 ilâ 15 metre arasında değişmektedir. Kalenin doğu cephesindeki surların ve bazı kulelerin mazgalları bugün eski hâlini korumaktadır. İç kalenin bazı bölümleri yer yer harap durumdadır. Sinop'u çevreleyen dış kalenin uzunluğu doğuda 500, batıda 270, kuzeyde 880, güneyde 400 metreyi bulmaktadır. Şehrin savunması için yapılan iç kalenin kuzey kısmı,16.880, güney kısmı ise, 9.500 metrekarelik bir alanı kaplamaktadır. Selçuk sultanlarından İzzeddin Keykavus tarafından yaptırılan iç kale de sağlam bir durumdadır. Sinop Kalesi'nin Kale, Kumkapı, Meydankapı, Tersane Kapısı, Tabakhane Kapısı, İçhisar ve Lonca Kapısı adlarını taşıyan kapıları vardır.

Yurt içi ve yurt dışı bankacılık işlemlerinizde Türkiye Garanti Bankası

İLÇELERİNİ TANIYALIM

MERKEZ

İlçe, Karadeniz'in en eski yerleşim merkezlerinden biridir. Yüzölçümü 402 kilometrekaredir.

Merkez ilçede orman ürünlerinin işlenmesi ve balıkçılık tesisleri temel ekonomik etkinliklerdir.

AYANCIK

Sinop'a 78 kilometre uzaklıkta ve deniz sahilindedir. Yüzölçümü 388 km2 olan Ayancık ilçesinin merkez nüfusu 7500 civarındadır. Arazi örtüsüne orman hâkimdir, kıyı şeridinde tarım ve hayvancılık yapılır. Turizm yönünden büyük potansiyele sahip olan kayancık'ta 30 yataklı bir sağlık merkezi, ortaokul, lise, kız sanat okulu vardır. İlçe merkezinde bulunan Devlet Kereste Fabrikası Ayancık'a önemli ölçüde ekonomik güç kazandırmaktadır.

Toplam 41 köyü bulunan Ayancık ilçesinin bir de Yenikonak bucağı vardır toplam ilçe nüfusu 50 bindir.

BOYABAT

Boyabat ilçesi M.O. 600 yıllarında kurulmuş Sinop'un en büyük ilçesidir. Yüzölçümü 1793 km2 olup, 13.500 nüfusu bulunmaktadır. Tarihî kalıntıları ve kalesi ile ünlü Boyabat el sanatlarında gelişme sağlamıştır. 50 yataklı Devlet Hastanesi, verem savaş dispanseri, ortaokul, lise, akşam sanat okulu ve imam hatip lisesi gibi kültürel kuruluşlara sahiptir. Toplam 102 köyü ve bir de Saraydüzü bucağı olmak üzere toplam ilçe nüfusu 60 binin üzerindedir.

DURAĞAN

Bu ilçe adını kasabada bulunan bir handan almıştır. Hanın adı DURAKHAN'dır. Yüzölçümü 910 km2 olup nüfusu 3500'dür. İsfendiyar dağlarının eteklerinde bulunan Durağan ilçesi orman ürüneri ve çeltik tarımıy'a göze çarpar. İlçede bir sağlık merkezi ve bir de ortaokul bulunmaktadır. 32 köyü bulunan Durağan ilçesinin Çerçiler bucağı ile birlikte toplam nüfusu 30.500'dür.

ERFELEK

Eski adı Karasu olan bugünkü Erfelek ilçesinin yüzölçümü 400 km2 olup, nüfusu 3000'dir. 38 köyü bulunan Erfelek ilçesinin toplam nüfusu ise 22.000'dir. Sinop'un en yakın ilçesi hüviyetindedir.

GERZE

11 Şubat 1956 yılında büyük bir yangın felâketi geçiren Gerze ilçesinin yüzölçümü 1070 km2 olup nüfusu6500'dür. Coğrafi yapısı turizm yönünden gelecek için büyük ümitler vaadetmektedir. İlçede bir sağlık merkezi, bir lise, bir de ortaokul vardır.

43 köyü bulunan Gerze ilçesnin bir de Dikmen bucağı bulunmakta ve ilçe nüfusu 50 bindir.

TÜRKELİ

1957 yılında Ayancık ilçesinin bucağı iken ilçe hüviyetini alan Türkeli ilçesinin yüz ölcümü 421 km2 olup nüfusu 2000'dir.. Helâldı bucağında bulunan kereste fabrikası yörenin yegâne ekonomik gücünü teşkil eder.

22 köyü bulunan Türkeli ilçesinin toplam ilçe nüfusu ise 20.200'dür.

EKONOMİ

Sinop ili civar il, ilçe, köy ve dış ülkelerle ulaşımı bakımından yeterli olanaklara sahip olmadığından kapalı ekonomi hayatı yaşamaktadı. Dolayısıyla ithalat ve ihracat yönünden büyük gelişme sağlayamamıştır.

Gün geçtikçe sosyal ve ekonomik koşulların zorlayıcı etkisi ile ticaret alanında az da olsa bir ilerleme kaydedilmeye başlamıştır. Türlü maddelerin ticaretini yapan toptancı mağazalar bölge ihtiyacını karşılamaya çalışmaktadırlar.

Haftada iki defa kurulan pazar il ve ilçelerden gelen maddelerin değerlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. İlçelerde kurulan pazar ve panayırlar da ekonomik ve sosyal ilişkiler yönünden bölgeye bir canlılık getirmektedir. İlin ticaret hayatı komşu illere ve diğer bölgelere nazaran daha canlı değilse de gün geçtikçe ulaşım olanaklarının gelişmesi, çeşitli sosyal ve kültürel kuruluşların boy göstermesi bilhassa şirketleşme ve kooperatifleşme bu oranı değiştirmeye neden olmaya başlamıştır.

Henüz rayına oturan SÖKSA (Sinop Örme ve Konfeksiyon) Fabrikası ile Sinop şişe ve Cam Fabrikası ilin sosyal ve ekonomik yaşantısına bir değişiklik getirmiş, işsizliğe az da olsa bir çözüm sağlamıştır. yine ilin ekonomisine büyük katkısı bulunan balıkçılık oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Halkın çoğu balıkçılıkla geçimini temin eder durumdadır. Küçük el sanatları dalında da Sinop yerli ve yabancıların dikkatini çekmekte olup bu dalda önemli bir yer işgal etmektedir.

SPOR

Sinop halkının çok eski yıllardan beri güreş, cirit, at yarışı, kundak atışı ve özellikle su sporları ile yakından ilgilendiği bilinir. Ancak bunlar sportif bir faaliyet olmaktan uzak kalmış, Sinoplular bu sporları bir eğlence ve heyecan vesilesi olarak yapmışlardır. Sinop ile Gerze arasındaki kürek rekabeti ise yıllar boyu yöreye sporun en büyük heyecanını tattırmıştır.

Modern sporların Sinop'a girişi, cumhuriyetin ilânından sonra mümkün olabilmiştir. Modern spor dalları arasında futbol başı çekmiş, diğer spor dalları onu izlemiştir. Sinop'taki futbol faaliyeti önceleri semt takımları arasında cereyan etmiş ve bir "mahalle maçı" hüviyetini korumuştur. Halil Gencer'in önderliğinde 1933 yılında bir futbol takımı kurulmuşur. Adı olmayan bu kulübü takiben 1934 yılında Türkocağı İdman Kulübü kurulmuştur.

1930 yılında kurulan Sinop Gençlerbirliği bu ilimizin ilk spor kulübü olmuştur. 1938 yılında Beden Terbiyesi Kanunu gereğince Sinop'ta da bir Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü teşkilâtı kurulmuş, ancak bundan sonradır ki yörede ciddî bir spor faaliyetinin başlaması mümkün olabilmiştir.

Sinop ili Türk sporunun en büyük kulüplerinden biri olan Galatasaray'a iki başkan vermiştir.

Galatasaray kulübüne parlak dönemler yaşatan bu başkanların ilki Suphi Baturdur. Halen Galatasaray kulübünün başkanlığını yapmakta olan Prof. Dr. Ali Uras da Sinoplu'dur.

Sinop birçok ünlü sporcuyu yetiştiren ilimiz olmasına rağmen burada spor faaliyeti hiç de parlak ve üstün bir durum arzedememiştir. Halen Sinop'ta futbol, basketbol, atletizm, boks, judo, güreş, yüzme, kürek, masa tenisi, yelken ve atıcılık faaliyeti yapılmaktadır

1938 yılında Samsun'da yapılan güreş grup müsabakalarında üçüncü olan Sinoplu Mehmet Çil aynı tarihlerde Türkiye üçüncüsü olmuştur. 1941-42 yıllarında güreşte Boyabat ilçesinden Murat Mert, Türkiye birincisi olmuştur. 1970-71yıllarında Sakarya'da yapılan grup müsabakalarında yine güreşte Sinoplu Kutlay Çaçay birinci olmuştur.